

ABONAMENTUL
 pe un an . 28 Cor.
 pe un um. . 14 "
 pe o lună . 2.40 "
 Numărul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 an 40 franci.
 telefon pentru oraș și
 comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA:
 Strada Deak Ferenc Nr. 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.
 Mulțămite publice și Loc
 deschis costă fiecare șir
 20 fileri.
 Manuscripte nu să inapo-
 iază.

Ziua libertății.

Nu poate fi cărmuire mai neghioabă și mai păcătoasă decât aceea, care încearcă să despoaie sufletul unui popor de amintirile gloriei lui din trecut și, împiedecându-l în manifestarea celor mai firești sentimente de pietate, îl amăgește că ar putea să pună zăbrele aspirațiilor lui din viitor.

Nici o cărmuire pământească nu are dreptul și nu are putința să pună o tălpănire absolută asupra sufletelor. Nu poate poruncile și opreliștile nelegiuite vor căde neputincioase în fața puterii sufletești conștiente, care e în stare să sfarme, la un moment dat, lanțurile robiei și să se înalțe strălucind în lumina libertății...

Într-o zi până la „plinirea vremii” sufletul unui popor va ști să-și adune și să-și păstreze cu scumpătate amintirile și să prăznuiască în taină, învăluit în atmosfera duioasă a unei tăceri profunde, dar înțelegătoare și pline de încredere.

Prin tăcere înțeleaptă și muncă îndelungată, stăruitoare și conștientă, se înalță și se mădădesc energiile naționale, se pregătesc sufletele pentru sărbătoarea cea mare, obștească, a libertății deplină.

Ziua de 3/15 Maiu, ca un început de lupte și pregătirilor noastre pentru libertatea obștească a poporului român în această țară, ne va fi totdeauna

un prilej de cucernică sărbare, în taina gândurilor noastre. Dacă răutatea vremilor și a cărmuitorilor nu îngăduie ca ochii noștri să se desfăteze privind falfăirea tricolorului și poporul să se însufletească de accentele imnului național, pornit din sute de mii de piepturi românești, nimic nu ne poate împedeca, de a ne întoarce gândul nostru spre mormintele eroilor, cari au ridicat în 3/15 Maiu 1848 steagul libertății noastre naționale, chemând poporul întreg la înțelegerea acestei idei mântuitoare, la lupte și jertfe necontenite pentru realizarea ei.

Din aceste morminte sacre, cari sunt paginile de glorie ale istoriei noastre, a răsărit pentru neamul nostru floarea nădejdelor într'un viitor mai senin, din ele pătrund până la noi șoptele trecutului, cari se pot resuma într'un singur cuvânt, în lozinca: **înainte!**

Arena luptelor aprinse ne chiamă și amintirea glorioșilor noștri înaintași ne poruncește, să nu încetăm un singur moment a propovădui poporului nostru cuvântul libertății naționale depline și a-l îmbărbăta în luptele grele, ce mai are de purtat, până când dorințele și postulatele cuprinse în cele 16 puncte ale programului național din 31/15 Mai 1848 vor fi toate traduse în fapte.

Programul acesta, aprobat cu însufletire de întreaga adunarea națională de pe Câmpul Libertății, trebuie privit

ca rezultatul unor stăruinți și lupte seculare și în același timp ca o platformă statornică pentru alte lupte seculare în viitor. El n'a răsărit pe neașteptate și numai din valurile mișcării dela 1848, ca Venus Anadiomene din spuma valurilor mării, ci are rădăcini cu mult mai adânci în evoluția istorică a poporului nostru, în cursul căreia conducătorii Românilor n'au scăpat nici un prilej mai însemnat fără să fi dat glas dorințelor firești și legitimele postulate ale acestui popor. Nu numai „*Supplex Libellus*” din 1791, ci chiar și gravaminele preoțimii din 15 Mai 1748 sunt adevărate programe politice, cari dacă n'au aceeași precizie în formularea amănuntelor, în esență exprimă totuși ideea **libertății și autonomiei naționale**, din care pornește și programul dela 3/15 Mai 1848.

Deosebirea cea mare între acesta și acelea este însă, că pe când cele dintâi se înfățișează ca niște *umilite* cereri ale preoților (1748) sau ale episcopilor (1791), cel din urmă exprimă dorința întregului popor român din Ardeal și nu numai o dorință platonicească, ci și hotărârea bărbătească de a jertfi pentru înfăptuirea acestui program național. — Prin sute și mii de vieți jertfite în mod eroic, prin îmbelșugate șiroaie de sânge s'a dat apoi programului nostru național sancțiunea istorică, pe care numai un popor viteaz și vrednic de libertate e în

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Cântec Valah.

— 316 Mai. —

poare-au răsărit și s'au pierdut
 umbra 'ntunecată-a neființei
 'mpărății 'ncrezute biruinței
 noapte prăvălite-au dispărut.

nit-au peste noi cu foc și moarte
 voaiele de jaf și prăzi setoase,
 -au potopit câmpiile mănoase,
 r moartea a avut de dânsii parte.

tu, vlăstar din nobila tulpină,
 tit în fața vântului năprasnic,
 doar pe Domnul singur având
 /paznic,

zuși cum valu 'n fața ta se 'nclină.

mândru ai crescut în locul sfânt,
 le cesari te-au pus de sentinelă,
 tuna te-a izbit nebun, rebelă,
 r fără să te plece la pământ.

*Si-acum te 'nalți, stejar măreț la fire,
 În umbra ta s'acoperi tot pământul!
 Si ce nenorocit roști cuvântul
 Că neamul nostru merge spre peire?*

*Să moară cel ce n'a perit în foc
 Și fierul n'a putut ca să-l rănească,
 Ci 'nvingător ca sabia cerească
 A resărit pe strămoșescu-i loc?*

*Supuse neamurile-or fi peirei
 Ca frunzele la vântul toamnei, rece,
 Biruitori prin veacuri noi vom trece,
 Căci este 'n noi sămânța nemuririi.*

*Când soarele lumina sa schimba-va
 Și lumile vor sta în mort repaos,
 Când totul se va 'ntoarce în negrul
 /haos,*

*Atunci, și nici atunci n'om pierde
 /slava.*

*De ce cobîți atuncea viitorul?
 Ridică-ți truntea trufaș, tu, Române,
 De e azi nor, lumină va fi mâne,
 Căci soarele zdrobește 'n mersu-i
 /norul!*

I. U. Soricu.

„Poporul se deșteaptă!”

— Un roman social de Brociner. —

De II. Chendi.

Di Dr. Marco Brociner, literat evreu cunoscut îndeosebi în Austria, cu toate că și-a părăsit țara, tot mai numește România cu oarecare ostentație „mein Heimathsland”. În realitate însă dl Brociner n'a scăpat, de când ne-a lăsat, nici o ocazie de a ponegri această patrie în care s'a născut. Din scrisul său și-a făcut o adevărată meserie de a denunța străinătății, o Românie în culorile cele mai stridente și mai antipatice. Cărțile lui beletristice și piesele de teatru, în cari s'a îndeletnicit cu subiecte românești, n'au servit decât spre scopuri de evidentă mistificare și agitație. Sub aparența formei artistice a divulgat exagerări de moravuri, caricaturi de caractere și relexiuni, îndrăsnete până la cinism, asupra stărilor sociale și politice din diferite părți ale poporului românesc. Chiar și în timpul tineretei sale, pe când încerca să scrie românește prin revistele obscure din București, dl Brociner a fost surprins de dl Gherea, care i-a reproșat, că scrie despre țaranul român, fără să-l cunoască și că „desăvârșita necunoștință a păturii sociale descrise, lipsa de adâncire psihică, lipsa de logică și absurditatea tipurilor și acțiunii”... sunt însușirile cari îl caracterizează.

De-atunci însă dl Brociner a știut să străbată în Austria. Presa vieneză este destul de primitoare pentru noutatea subiectelor sale.

stare s-o dea postulatelor sale politice.

Iată pentruce, odată și odată, când Duhul Sfânt al libertății se va sălășlui și pe plaiurile noastre, ziua de 3 Maiu va deveni o serbare națională obștească și se va lserba pretutindeni ca *ziua libertății*.

Dacă în zilele noastre de patimi oarbe și ambiții sterile, — am îndrăzni să punem așa în treacă întrebarea: Cui îi revine în primul rând meritul pentru ziua de 3/15 Maiu 1848? Istoria ar răspunde în mod categoric: *Tinerimii!* Căci tineri erau toți conducătorii și inițiatorii acestei mișcări: Iancu și Bărnăuțiu, Șaguna și Barițiu, Pumnul și Papiu Ilarian etc.

Se găsec chiar dovezi, că unii dintre „frunțașii” bătrâni de atunci erau nemulțumiți cu această mișcare. Și nemulțămirea lor se îndrepta mai ales contra tinerilor. „Apoi nu ne prea mirăm — scria în 7 August 1848 un *frunțaș bătrân* — că dacă n'am putut ocoli, ca să nu pună mâna tinerimea pe cărma poporului român, nu putea avea încercarea aceasta alte urmări, decât care le vedem cu ochii”...

Dar dacă ar fi lipsit atunci îndrăzneala tinerimii și entuziasmul poporului care a urmat cu mic cu mare glasul acelor tineri — și numai pe al lor! — în istoria noastră am căuta zadarnic paginile de glorie cari încep cu proclamația lui Bărnăuțiu și sfârșesc cu biruințele strălucitoare de eroism și de cea mai desăvârșită abnegație ale lui Avram Iancu.

Chiar amintirile, pe cari ni le evocă *ziua libertății*, arată necesitatea și importanța curentelor de energie și entuziasm tineresc în viața unui popor, și impun tinerimii noastre a par-

ticipa în mod activ la viața națională, împlinindu-și, în orice moment și între orice împrejurări, cu cinste misiunea sa de progres.

Campania pentru votul universal plănuită de comitetul nostru. Urmând bunului său obicei din bătrâni, comitetul executiv al partidului nostru a plasat într-o corespondență *ungurească* următorul comunicat: Comitetul executiv al partidului național român, sub președința dlui Teodor Mihali, a ținut în Budapesta o conferință. A desbătut raportul despre adunarea poporală din Igrish și au hotărât că, *paralel cu partidul lui Justh și cu socialiștii*, vor organiza, în toate ținuturile locuite de Români, în restimpul dela 15 Mai până la 30 Septembrie, *50 de adunări poporale*...

Reforma electorală. Vázsonyi, deputatul democrat al Budapestei, scrie în numărul de Duminecă al ziarului *Pester Lloyd* un articol, din care scoatem următoarele rînduri:

Reforma electorală a fost la noi, de ani de zile, numai o chestie de tactică. Au făgăduit-o totdeauna aceia, cari erau în stare să o aducă și au respins-o cei cari erau în situația de a o putea înfăptui. În lupta electorală din 1905 a făgăduit-o opoziția unită, care nu și putea închipui o biruință cu actualul sistem electoral. Neașteptatele urmări ale alegerilor, au împrietinit-o însă repede-repede cu dreptul electoral cenziatar. Tot așa a operat și actualul guvern, așa încât să mă ierte dl Justh, eu îi recunosc cinstea dsale politice, dar nu este cel puțin tragicomic, că dl Justh nu a adus sufragiul universal atunci când putea să-l aducă, având în mână puterea guvernării, ci se mulțamește să-l ceară acum în opoziție?

Congregația comitatului Făgăraș. Primum următoarele:

Pentru rectificarea adevărului din notița dată în „Gazeta Transilvaniei” Nr. 93 a. c. cu privire la hotărîrea clubului comitatens român din Făgăraș, Vă rog a publica următoarele:

Propunerea „ca membrii aleși să-și dea abdicarea din toate comisiunile comitatense în ședința generală de mână — ceea ce are să o facă publice președintele clubului — iar raportul vicecomitelui să nu se primească”, — pu-

nându-se la vot — s'a primit cu 24 voturi opt înși nu au primit-o, între cari am fost și eu, iar un membru s'a abținut dela vot. Considerând această hotărîre păgubitoare pentru tot intereselor noastre — am declarat, că în momentul când se dă abdicarea din toate comisiunile, eu nu mai pot fi membru al partidului (?!), pentru că nu este decretată pasivitatea (?!) și singur ca protopop voiu rămâne să apăr interesele școalei și bisericei. Dar mirare, președintele și Dr. Șerban în adunarea generală au procedat contra hotărîrei clubului ceea ce însă corespondentul „Gazetei” reține

Făgăraș, 1/14 Maiu 1911.

N. Borzea, protopop

Congresul bisericei sârbești. Azi s'a inaugurat la Carlovăț congresul bisericei greco-sârbe din Ungaria. Guvernul e reprezentat de către secretarul general dela justiție Rohonyi. Deodată cu congresul s'a început și sesiunea sinodală. După cum se amintea din cercurile guvernului, sinodul nu va împlini nici cu acest prilej scaunul episcopar sârbesc de Buda.

Noul șef al guvernului din Bosnia. anunță din Sarajevo: Șeful de secție, baron Pittner, care înlocuiește actualmente pe alțișul civil, a adresat, în numele corpului funcționarilor, o depeșă omagială generalului *Pavrek*, noului șef al guvernului din Bosnia.

Guvernorul orașului Fiume. „Legationoma” în jurul căreia sunt grupăți toți zrenții fostului deputat Piccardo Zanella, a ținut ieri o adunare de protestare împotriva guvernatorului orașului, care îndeplinește față de italieni funcțiunea unui fișpan dela noi.

Din Cameră. Astăzi s'a continuat discuția asupra bugetului ministerului pentru apărare țării. A vorbit deputatul poporal Haller István croatul D. Brankovici. Aceste din urmă așezări șirat mai multe nedreptăți ce s'au comis de limba croată, în ceea ce privește limba serviciu la armata teritorială din Croația. După lege, în Croația în toate oficiile să losește limba croată, tocmai așa este și în armată, unde și limba deocamdată este croată. Prin urmare la armata teritorială Croația orice tipăritură oficială și orice mare oficială trebuie făcută în limba croată. Oratorul a mai cerut și o școală de ofițeri

Chiar romanul acesta „Das Volk steht auf!” a fost primit cu multă reclamă. Iar din dările de seamă ale presei austriace se relevă îndeosebi ura autorului în privirea României. „Romanul se termină — scrie recenzentul dela „Oesterreichische Rundschau” — cu un hohot ironic la adresa păcatelor politice din toate taberele României, cari se încera de ani de zile și vor mai continua această campanie. Este un fel de *Abdera grecească*, pe care Brociner o vede în România din perspectiva lui vieneză”...

Așa dar un roman cu tendințe de actualitate. Scopul lui nu este altul, decât să răspândească în străinătate am tablou fioros al ultimelor mișcări țărănești din România dela 1907 și să arete statul român, ca un stat barbar, cu oameni politici spoliatori, cu țărani în stare aproape de îndobitocire și pe de-a întregul într'un stadiu complet de disoluție. În prefață autorul repetă legenda ziarelor cu „uciderea celor unsprezece mii de țărani”. Eroul principal al romanului e o canalie, care face propagandă poporanistă, până ce prin un ziar și prin cuvântările sale agită și răscoală țărâniimea și în urmă, în culmea primejdiei, când vede consecința groaznică a faptelor sale, se retrage de pe teren și trece în tabăra guvernului. În contrast izbitor cu ignoranța și mizeria țărânimii, dl Brociner stăruiește apoi asupra superficialității oamenilor politici și prezintă clasa boerească cu toate slăbiciunile ei: pe un bărbat influent, care defraudează o jumătate milion dela Banca Poporului; pe o doamnă Nizetti, prototipul destrăbălării în cla-

sele superioare și pe un Prinț de familie veche, un aventurier cu râvna de a fi proclamat de Rege în Macedonia românească. E lux, desfrâu și sensualism pe toată linia, iar pe deasupra plutește ironia ascunsă a acestui presupus Democrit evreu, care socoate, că-i dă mâna să ridă de *Abdera* românească !..

Dar să intrăm puțin în analiza romanului. Ne găsim în redacția „Tribunei”, gazeta de propagandă a grupării luptătorilor pentru drepturile țărânimii. Șeful redactor și conducător al acestei mișcări este un descendent din familie boerească, Gregorie Ponta, avocat și polemist distins. Gazeta mergea însă slab, căci, plină cu pagini teoretice, nu primea în lumea de jos. Intrând însă în rândurile redactorilor și o tinără rusoaică, dna Subow, revoluționară din Rusia, al cărei bărbat fusese ucis la Moscova, pe baricade, nota gazetei ajunse să fie mai cu vervă și mai pe înțelesul mulțimei. Revoluționara rusească, convinsă că soarta țărânimii din România este identică cu aceea a poporului rus, luptă cu teorii sociale și politice, pe cari le-a adus de acasă și iată, că foaia răspândită, pornește să semene în simul țărânimii române sămânța libertății și a desrobirei. Dorința acestei femei de temperament era de a aprinde focul răsvrătirei în România și să-l treacă astfel, prin contagiuni în Basarabia, ca să servească și Rușilor de semnal războinic, bun de imitat. Ideia cu rusoaica așa distinsă se potrivește ce e drept, cu realitatea, ca nuca în părete, dar povestirea numai așa putea să fie mai senzațională. Destul că Grigorie Ponta, gra-

ție sprijinului și iubirei acestei scriitoare, tribun al poporului și e ales la colegiu în treile în parlament, unde rostește discursuri înfocate pentru emanciparea țărânimii. Poporul câștigă încredere în Ponta, după mare discurs parlamentar. Un preot, în sătenilor, vine la dânsul și-i espune de mizerie, vorbindu-i de lipsa de contracte cu arândașii, de camășate și de boalele și foamea ce bântuie popor. Îndeosebi de administrație se care cu subprefecții și jandarmii stau la poziția arândașilor și închid pe țărani, giuindu-i și bătându-i cu biciul. Și este căutarea dreptății prin judecată, pentru țărânul român nu este dreptate, neți lucrurile aceste la gazetă, ca să în lumea toată”, își termină părintele rugăciunea către Ponta.

Iar acum începe intriga. Tribunalul ajunsând un bărbat periculos, familia să-l potolească și mai ales să-l smulgă relațiile de iubire și inspirație cu doamna Subow. Intervine mamă-sa și un unchiu și-i impune o căsătorie de combinație, cu o frumoasă și perversă, din cercurile aristocratice bogate. Cu această căsătorie își cinstea numelui său, căci din zestre acoperi rușinea tată-său, care este fraudant cu o jumătate de milion din publici, dar aduce o atingere consecvenței sale; voința lui se se declară în el o criză sufletească care îl combate mai cu violență și

Croația, precum și mai mulți ofițeri croați. A mai vorbit Okolicsányi László, ministrul Hazay și la urmă prim-ministrul Hhuen-Héderváry, care a răspuns, combatându-l din punctul de vedere al dreptului public, pe croatul Brankovici.

Cu aceste bugetul ministerului pentru apărarea țării a fost primit și în special.

A urmat la ordinea zilei bugetul ministerului de comerț, la care a luat cuvântul, raportorul Heltai.

Se crede că încă mâne vor trece și peste acest buget urmând să se trateze bugetul ministerului de instrucție.

Szterényi la Brașov. Casina maghiară din Brașov a desvelit ieri un bust al lui Szterényi. Cu această ocaziune, s'a aranjat o serbare la care a luat parte și fostul secretar de stat. Szterényi a ținut un discurs în care a pomenit și de pacea cu naționalitățile, laudând pe Sași pentru ținuta lor patriotică și invitându-ne și pe noi Români să urmărim această politică de doi bani în trei pungi.

Tricolorul.

— Un comunicat oficios. —

Știrea dată de ziarul nostru cu privire la „ordinul confidențial” al ministrului de interne, prin care se oprește pe viitor batjocorirea culorilor noastre naționale — se confirmă și prin un comunicat al biroului telegrafic. Acest comunicat, însă, departe de a risipi nedumeririle noastre, dimpotrivă ne dă cuvânt să cerem și mai stăruitor lămurirea situației ce ni-s'a creat prin acest ordin.

„Magyar Távirati Iroda” spune anume;

In urma unei îndrumări a forurilor superioare, jandarmeria și poliția nu va mai socoti purtarea culorilor României (?) între orice împrejurări drept demonstrație naționalistă și, prin urmare”, nu va recurge în-

este însuș unchiul său Nicu Ponta, un reacționar palavragiu, care interpelează guvernul în chestia mișcărilor țărănești. Căci de un timp încoace pericolul țărănesc crescuse; casele boierești dela țară erau în flacări; svonul că mulțimea de țărani a pornit spre Capitală, să o cuceriască, se răspândise. Unchiul face răspunzător în fața Camerei direct pe nepotul său, care ar fi autorul intelectual. Iar ziarul nostru șovăiește, răspunde evasiv și sub presiunea împrejurărilor își schimbă convingerile.

E laș și nu are putere nici de a se pune în fruntea țărâniei, cere-l chiamă s'o conlucă, nici nu are autoritatea de a înfrâna pămîntele răscolite; emoțiile multe cu trădările ofițerilor sale și regretul pentru iubita sa rusoaică, care s'a depărtat, îl fac bolnav, tocmai când revoluția se întefeste. Ard satele cu pară și pornește cruciada mulțimei, în frunte cu reoții și cu flamuri roșii, și în toiul acesta, scris cu sânge și venin de dl Brociner, se ud bubuiturile de tunuri ale armatei românești, care fac satele răscolite una cu pălântul. Iar d-na Subow, revoluționara ideastă din Rusia, care s'ar fi avut o parte esențială în această catastrofă, cade și ea doborâtă și armata pacificatoare.

Și iată tot ce e mai esențial, afară, bine înțeles, de epizodurile de intimitate, cari nu au fond vre-o legătură cu ideea revoluției. Iar endința, pe cum vedeți, e căutarea unor scene de un tragic brutal și uzarea de toate mijloacele vidente de operație în zugrăvire,

tre orice împrejurări la măsuri de retorsiune. Aceste culori s'au încetățenit în cursul veacurilor în așa măsură în portul și industria de casă a poporului, încât numai atunci pot da prilej la intervenție din partea autorităților, dacă combinarea culorilor (?) și mai ales locul și prilejul vor desvăli intenții de demonstrație. Organele jandarmerești și administrative competente au și primit îndrumările necesare”.

Acest comunicat al biroului telegrafic se pretează mai mult la zeflemea, decât să fie propriu a ne liniști. Pentru că ce înțeles pot să aibă, spre pildă, cuvintele „combinarea culorilor”? Culorile noastre naționale sunt culorile roșu-galbîn-vânăț și orice altă „combinare de culori” creiază un tricolor strein, care n'are nimic de a face cu portul național al poporului românesc... Sau ce înțeles au cuvintele „locul” și „prilejul”? E îngăduit să porți tricolorul nostru la *horă* și *petreceri*, la sărbători naționale de acasă, sau e îngăduit să le porți numai într'un colț tănuț al casei sau... dacă ai trecut frontiera țării ungurești? Și, ce rost, au pe urmă cuvintele „intenții de demonstrație”?

Ordinul acesta „confidențial” incurcă și mai mult situația, recunoscând că aceste culori s'au încetățenit de veacuri în portul nostru național românesc și fac parte integrantă din el, dar în acelaș timp îngrădește dreptul de a le purta cu măsuri de precauție cari fac acest drept iluzoriu. Dacă culorile aceste fac parte din portul strămoșesc al poporului nostru — cum de fapt și fac și cum recunoaște și ordinul ministrului de interne — *purtarea lor trebuie îngăduită fără orice restricție când îmbrăcăm portul nostru național, în orice loc și cu orice prilej.*

Iată de ce am stăruit și trebuie să

pentru a produce în cetitori impresii de desgust și de osândă. E o încercare de a scădea în ochii străinilor valoarea morală și economică a societății românești din „Hinterland”, cum îi zic de regulă publiciștii evrei. Căci da, ori câtă silință s-ar da dl Brociner, în câteva pagini din acest roman, să ne laude muzica populară și să-l pună pe bătrânul maistru Huber să se inspire din geniul melodiilor noastre, ura străinului se dă pe față, la fiecare pas. Bine că autorul se desvălește singur în figura bancherului Manasse Teitelbaum, evreul, care tremură de groaza revoluției, ce se anunță, deoarece „mi-este teamă, ca nu cum-va primele victime ale revoluției să fim noi, sârmanii Evrei, cari vom suferi în mod nevino-vat urgia bățăilor”...

Nu, d-le Brociner, ceea-ce ai dat d-ta în acest roman nu este o icoană demnă a „Heimathland”-ului d-tale, ci o plămuire artificială, făcută prin prisma urei d-tale de rasă și aceasta se cheamă pamflet politic și nu lucrare de artă!

stăruim pe lângă lămurirea acestei chestiuni. Iată de ce am rugat clubul nostru parlamentar să aducă ordinul confidențial în discuție înaintea Camerei, — pentru că goana după tricolor continuă. La Hodac chiar zilele trecute au fost condamnate 4 Românce pentru purtarea tricolorului, iar redactorul nostru a fost chemat chiar Vineră trecută înaintea judecătorului de instrucție pentru un articol în care arătăm un nou caz de goană după tricolor.

E, deci, chestia aceasta o chestiune destul de însemnată ca să nu trecem la ordinea zilei cu înregistrarea ei în câteva rânduri scurte.

Până și ziarele din România recunosc însemnătatea chestiunii. „Seara” din București a tratat-o chiar în mai multe numere și atât de firesc i-s'a părut că întreaga noastră presă de dincoace se va ocupa de ea, încât în numărul din urmă scrie:

„Ziarele de dincolo înregistrează cu satisfacție acest fapt, dar pretind cu drept cuvânt, ca ordinul ministrului de interne să se publice în „Monitorul oficial”, pentru că toată lumea să știe despre ce este vorba. Altminteri, „ordinul confidențial”, va rămâne literă moartă și jandarmii, suprefecții, procurorii, judecătorii, vor face tot ce-au mai făcut. Nu se poate ști dacă guvernul Khuen-Héderváry va da ascultare dorinței legitime a Românilor. Ziarele românești de dincolo se tem, că ordinul neașteptat va rămâne „confidențial” și prin urmare nu va avea nici un efect”.

Numai „Tribuna” a discutat chestiunea aceasta temeinic, cerind publicarea ordinului în „Monitorul oficial”, câtă vreme celelalte ziare (cu excepția „Unirii” din Blaj) s'au mulțumit a-l înregistra aproape fără orice comentariu.

Organul dlui Vasile Goldiș (ii zicem așa, convinși că comitetul nostru național nu poate să se indetifice cu atitudinea politică a „Românului” de sub conducerea dlui Goldiș) n'a înregistrat ordinul acesta nici până azi... Poate nu va fi având vreme dl Goldiș să se ocupe și de acest fleac, având să susțină politica mangristă a episcopului său, cum o face și în numărul de Duminecă, în care ia apărarea lui pe chestia școlilor, adusă în discuție de ziarul nostru.

Ne adresăm, deci, cu rugămintea veche, de-adreptul deputaților noștri, să adreseze o interpelare guvernului, pentru a lămuri prin interpelare o situație care altminteri nu se poate lămurii.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Ellz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. n.

ANUNȚURI

se primesc cu prețuri moderate la administr. „Tribunei”.

Iar împăcarea.

Va să zică, Românii de „dincolo“ cearcă iarăși câțiva pași pe calea liniștită a împăcării. E și explicabil: după o luptă așa de încordată, e lucru firesc ca gândul să meargă spre pace. Și, iarăși, când ai câștigat atâtea biruințe, e cavaleresc să oferi tu pacea învinșilor!

Numai cât pacea între oameni și partide care se luptă din nevoi materiale pentru o îndestulare materială, e una, și alta pacea care poate rezulta din lupta între idei care stau una în fața alteia. Că X s'a împăcat cu Y, și al lui X cu al lui Y, ce lucru mai admisibil? S'au împărțit la câștig. Dar aș dori să știu în ce fel se pot împăca două idei care se exclud. Cunosc un singur fel: nimicirea uneia din ele. Și cine spune cel dintâiu cuvânt de pace, chiar provocat, arată că e dispus să renunțe la apărarea mai departe a ideii sale întregi. Iar o idee pe jumătate trăiește tot atâta cât și un trup de om despicat drept în mijloc.

Dar alții au alte păreri. Luptători obosiți, biruitori mulțămiiți, ei stau de vorbă cu dușmanul pe care poți să-l combați fără a-l urî, și pe care unii își rezervă a-l urî, fără a-l combate. Și, în loc să facă aceasta pe tăcutele, vorbesc în piața publică și scriu articole prime.

Părintele Ioan Papp, Vlădică de Arad, care, zicând că nu face politică, e adevărat Român-căci aceasta înseamnă a nu face politică îmi potrivea Guvernului, a dat o masă grofului Tisza, care se știe ce dragoste adâncă ne poartă. Bună gazdă, Preasfințitul a dat musafirului mâncarea cu care e deprins, și nu doar cine știe ce varză cu slănină și mămăligă. Și, fiindcă masă de ministru fără discurs nu se poate, i-s'a dat și discursul cu care e deprins.

Dar asta la părintele e obiceiul vechiu.

Al doilea. Sirbii din Ungaria, oricât ne-ar fi aliați, rămân filozofi sociali cu o porțiță către Cîrmuire. Deci, când s'a întemeiat cercul unguresc „Galilei“, cu studenți și sociologi pentru împăcarea pe baza dreptății... sociale, a vorbit și bătrânul Milan Hodza, ca un adevărat hoga, despre cele sociale. Și un student român a luat și el cuvântul, în loc să ia o carte de istorie ca să afle că Galileo Galilei e acela care, împotriva tuturor, a strigat în ceasul osîndei „E pur si muove“, ceia ce pe românește înseamnă: „Impotriva lumii întregi nu-mi dau gândul“.

Și mai ales al treilea.

Justh (și cu Bathány, fiindcă-i place să adauge) s'a rupt dela „pașoptiști“ moderați ca să facă „pașoptism“ revoluționar. Ceilalți au murit politicește, el crede că va putea trăi. Pentru aceasta cere votul universal, fără a preciza. Socialiștii îl aclamă, fără a se conștienta de el, ori cu lupta lui. Și iată că la adunarea din Arad vorbește și deputatul român Șt. Pop, despre votul universal. Și se discută chestia unirii iusthiste-socialiste-valahe, Justh zicând între prieteni: da, iar foile lui Justh jurîndu-se: nu.

Între cei cari nu cred că au de ce să se bucure, ne numărăm noi aștia din România, mai toți. Și iată de ce. Socialismul dacă nu e împotriva nației, e mai presus de nație. Iar iusthismul democratic nu se poate mișca decât în mijlocul aspirațiilor nației din care se alcătuiesc membrii noului partid. Ce avem noi să căutăm în casa vecinului când se sfădește cu nevasta, ca să primim azi ochii dulci ai unuia și mâne bătaia amândurora?

Dar se va zice; e o încercare de alianță pe un anume punct: reforma electorală; e un cartel pentru îndeplinirea unui singur punct de program. Așa ar fi, dacă n'am fi oameni, ci entități abstracte. Dar oameni sântem. Și sufragiul universal poate avea multe tălmăciri și în practică, și fiecare tălmăcire, atârnă

dela firea națională anumită a unuia și a celuilalt. Și între cine luptă pentru „dreptul poporului“ plecând dela o concepție, și între cine pornește pornește dela altă concepție pentru același scop, va fi tot atâtea deosebire cași cum eiar lupta pentru scopuri deosebite. Ba cu mai multă înviersunare la sfârșit.

„Neamul Românesc“.

N. Iorga.

Scrisoare din Roma.

— D'Annunzio: Sfântul Sebastian. —

— Dela corespondentul nostru. —

Roma, 12 Mai n.

Multe glorii numără Italia, atât pe terenul artelor cât și pe terenul științific, glorii cari au făcut să răsune în cele patru unghiuri ale lumii numele lor și al țării blagoslovite de Dumnezeu, în cari s'au născut.

Cel mai mare poet — una din gloriile timpurilor actuale, — ieste Gabriele D'Annunzio. Atâta timp cât a trăit Carducci între acești doi mari poeți a fost întotdeauna un fel de întrecere pentru întâietate; și dacă Gabriele D'Annunzio nu l'a putut întrece, totuși în literatura italiană D'Annunzio rămâne alături de Carducci, de Dante și de Petrarca, iar operele lui, citate în toate cărțile școlare, vor rămâne ca un mare monument poetic și dramatic, cu care literatura italiană se fălește, iar streinătatea toată se întrece să-i traducă scrierile plăindu-le foarte scump.

Dramele lui D'Annunzio se joacă cu mult succes pe toate scenele din Italia, și când vre-un afiș poartă numele unei tragedii d'annunziane, cu siguranță că teatrul ieste arhiplin, cu toate că, în actuala stare de lucruri în care se găsește spiritul italianesc, nu prea plac unele din tragedii și anume acelea în care se vorbește de dumnezeire, de Hristos, de Fecioare. Căci, trebuie să știe publicul românesc, că în toate piesele lui D'Annunzio, transpiră mult misticism și ideea creștinismului ieste îmbrățișată și dezvoltată destul de mult.

Motivul acestei tendințe religioase, nu-l vom examina aici, în cadrul unei „corespondențe“, dar țin să spui că origina lui trebuie să o căutăm în prima dezvoltare a sufletului poetului, anume în educația mult religioasă ce se dădea acum 45 de ani în Italia, tuturor copiilor de catolici, mai ales în provincii ca Abruzzo, patria poetului, în care spiritul pur creștinesc nu a fost stricat de ideile masonice și evreiești, decât foarte târziu.

D'Annunzio nu posedă la perfecție numai limba italiană, dar și limba franceză, și de mai bine de șase luni de când poetul lucrează cu mare ardoare la un „Mister“, cu motiv pur creștinesc: *Sfântul Sebastian*. Se știe, cum acest sfânt, căpitan de pretorien pe timpul lui Dioclețian, a fost martirizat din ordinul împăratului roman, pentru că aflase acesta că este creștin. D'Annunzio, după ce a studiat toate cronicile vechi cari tratează despre acest fapt, s'a pus pe lucru și în versuri, și în franțuzește a scris un „Mister“, o tragedie cu subiect creștinesc în versuri.

Nu numai atât, dar Debussy, marele compozitor muzical francez, de patru luni de zile lucrează la muzica ce va întovărăși pas cu pas dezvoltarea poetică a celor cinci acte în versuri ale „Misterului“, astfel că, *San Sebastiano* de D'Annunzio se așteaptă, în Franța ca și în Italia, ca un mare eveniment poetic și muzical. Atât de mare este curiozitatea lumii artistice și a gazetariilor, încât ziare din Italia și din America au trimis reprezentanți înfradins la Paris ca să afle ceva dela poet despre „Mister“, însă D'Annunzio păstrează cel mai mare secret și gazetarii s'au întors decepționați pe la casele lor.

Insă, în ziua de 20 c. la Paris, va vedea lumina scenei „Misterul“, iar lumea va da tezel artistic, încă odată și nu pentru cea de urmă oară, mai opere de D'Annunzio; veți atunci sgomotul ce va face presa, sgomot meritat de oarece D'Annunzio, cu toate este prea creștin în tragedie, este unul din cei mai mari poeți ai Italiei.

De altmintelea, subsemnatul a avut plăcere să facă mai multe traduceri de nuvele d'annunziane în „Tribuna“ și se mândrește a publica în blicului românesc câteva exemple de geniu al poetului italian.

Dr. P. Robescu.

Situația Românilor din Macedonia

Am publicat într'unul dintre numerele stre trecute impresiile dlui Istrate despre și soarta Românilor. Dăm astăzi, după impresiile unui alt excursionist:

„La multe excursiuni am luat parte, și prin provinciile învecinate, am văzut multe țări străine și am văzut multe dar nici odată n'am avut, în urma unei torii satisfacția ce mi-a rămas acum această excursiune în Macedonia.

Excursiunea noastră, pornită din dorința a vedea țări și popoare puțin cunoscute, transformată, imediat ce am pășit pe turcesc, într'o călătorie triumfală, la frații prieteni. Turcii ca și Aromânii se întrecă în manifestații de simpatie și de dragoste.

Dela o vreme am pierdut noțiunea că am o excursiune în numele și ca membru al soc. Turistilor din România, am lăsat în parte unele preocupări de cercetători ai turiei, lumii și vieții în Peninsula Balcanică, am renunțat chiar la multe plăceri de științific sau sportiv, și ne-am lăsat dus de valul entuziasmului ce ne-a purtat dintr-o bătoare într'alta.

Pentru noi a fost un continuu lanț de prize plăcute, de primiri călduroase plimbări cu mare alai ori încotro ne mîșcăm pentru frații noștri Aromâni a fost un moment de adevărată înălțare în ochii ce națiuni, de izbucnire și expresiunea dragă și recunoștinței lor pentru patria mare și de închegarea și mai mare a lor în riul otoman; pentru Turci a fost o ocazie nemerită de ași arăta prietenia lor față de Români și de a se achita de o călduroasă ce se făcuse excursionistilor vara trecută în România.

Celelalte națiuni, afară de Sârbi, prea arătat; ba chiar grecii și (mai ales manii) au avut uneori poziție dușmănoasă de vizita noastră în Macedonia, deși e ajutorul reluării relațiilor diplomatice. Pe unele locuri Sârbi (la Cumanov, lepe etc.), s'au unit cu Aromânii și primirea călduroasă ce ni-s'au făcut: vorbesc de deosebita grijă ce au avuții noastre dela Belgrad de a ne aranjă excursiunii și de a petrece în mod plăcut timpul ce am dat pentru Sârbi în special la Belgrad.

Bulgaria la Bitolia și mai ales la Struga și la Wodena ne-au făcut o manifestație de simpatie; la Bitolia bulgar a asistat la slujba învierii dela românească, iar la Stuga un domn bună sosire în numele comunității bulgară. limba românească din țară, amintindu-știa ce el și mulți bulgari poartă nești unde și-au agonisit oarecari averi.

Programul alcătuit de dl G. Murgulescu, organizatorul acestei excursii, s'a desfășurat întocmai, punct cu punct. Timpul a

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de **Székely și Réti** fabricanți de **Marosvásárhely** lipsă la: **Székely și Réti** mobile în **Piața Széchenyi-tér 47.**

Oamenilor acreditabili se vând și
= plătire în rate lunare fără nici
de preț
= Mare asortiment în trusouri pentru
La cerere din provincie trimite bogatul catalog

prietnic (numai în două zile a burat puțin o ploaie), iar mijloacele de transport foarte comode, așa cum puțin își pot închipui. Soselele lasă de dorit pe unele locuri, dar în schimb variațiunea peisajelor, grija administrației, entuziasmul populației și voia bună a noastră nu ne-a dat răgaz de a băga în seamă greutatea inerente excursiunilor, în număr mare și în țări depărtate.

Administrația otomană și consulatul noastre, comitetele junilor turci (Unire și progres) și prietnii noștri Aromâni au aranjat tot ce privea excursiunea noastră începând dela Zibetice (granița turcă spre Serbia) și până în Salonic.

În gara la Cumanova a fost primul salut din partea populației aromâne și sârbe iar în Uskub o primire entusiastă și călduroasă din partea Turcilor și Aromânilor care s'a urmat din ce în ce în grad mai înalt la Veles, Perlepe, Crașova și a culminat la Monastir (Bitolia) într'o primire împărătească. Toate autoritățile, cu guvernatorul, prefectul, primarul, cu școlile toate și armata în frunte cu eroul libertății Niazi bey, ne-au așteptat vre-o 2 ore în grădina publică, unde la sosire s'au rostit discursuri de primărie și frăție, s'a cântat imnuri turcești și românești, iar s'a cântat cântecul muzicilor s'au străbătut străzile principale ale orașului: Deșteaptăte Române a răsunat până târziu în tot orașul din muzicele militare.

Ziua de Vinerea Paștelor o petrecusem liniștit, toată la Crașova, numai între frați Aromâni: Dumineca Paștilor am petrecut-o de asemenea între Aromânii dela Bitolia.

Au fost momente de deosebită dragoste frățească și de adevărată unire în cugete și în simțire. Am văzut înaintea Altarului și în școlilor, nu numai pe frații noștri Aromâni în bisericile aromânești unde se cântă în limba aromânească sau în dialect; dar am avut ocazia să vedem și să auzim cum se rugau adevărat Dumnezeu, în aceeași limbă aromânească sute și mii de aromâni cari prin politică au fost prinși la biserica așa zisă grecească (cântă de Aromâni grecomani) în care însă se cântă grecește și din care poporul nu înțelege nimic Sute de copii de grecomani ne înconjurau peste tot și se întreceau să ajungă la simțitul sau oul roșu ce împărțeau la usa bisericii așa zise grecești. La Crașova și la Bitolia sunt zeci de mii de Aromâni cari se închină la icoanele Greci, dar cari în momentele acelea sfinte și arată curățenia originii aromâne, căci femeile, copiii și bărbații toți se închină și vorbesc românește în biserică. În asemenea momente mai mult ca oricând poți să-ți dai seamă de viața aromână, despărțită din nefericire în o mare măsură grecomană foarte puternică.

La Ohrida, Mołoviștea și mai ales la Gopeș am găsit însă pe toți Aromânii într'una. Cele câteva ore petrecute la Gopeș, sat de munte aromânesc, unde câteva sute de copii cântă „Pe al nostru steag e scris unire“ și unde Aromânii ne-au eșit înainte cale de 2 ceasuri, și rămânea neșterse din inima oricărui excursionist; ele ne-au dat măsura de energie, de simțire și dragostea pentru limbă și naționalitate a Aromânilor.

Cine poate descrie simțirea noastră când în statele răslețe ale Macedoniei am auzit răsunând cântecele românești, glăsuindu-se limba aromânească cultă și cultivându-se alături și dialectul aromânesc, care nu-i decât ca un graiu provincial, față de limba românească din țară.

Dar e de nedescris duiosia ce te cuprinde în mijlocul acestei națiuni alese în care nu se poate omenește individ fără cunoaștere de carte, cu care te înțelegi dela prima vorbă, în care vezi puri bătrânești adevărat românești, unde vezi atitudine și credințele identice cu ale noastre din Carpați, unde viața e curată și cugetul curat.

Orice sacrificii ce am face pentru menținerea acestei ramuri de românime, nu sânt prea mari. Vizitând aceste locuri și văzând că de tari sânt Bulgarii și ceeace au făcut ei pentru ideea bulgară și pentru cultivarea elementului slav de acolo, ne cuprinde rușinea puținul ce am făcut noi, pentru un popor

ce reprezintă o aristocrație în Peninsula Balcanică.

Și de-aceea încheiem: Români, cari aveți o inimă ce bate la ideea românizmului, care aveți sânge ce se înfălbântă când ț-auzi limba între străini, cari aveți un simț pentru tradiții și credință, mergeți în Macedonia să cunoașteți lumea, să cunoașteți circumstanțele să vă găsiți frații. Veți reveni mai buni Români și decizi ca și noi să facem mai mult, să facem în adevăr ceva pentru frații noștri Aromâni, elementul cel mai supus, sincer și cel mai devotat noului imperiu Otoman“.

Cleidoscopul administrației din comitatul Hunedorii.

Cu acest titlu am publicat mai acum două luni o serie de abuzuri administrative a slujbașilor guvernului din comitatul Hunedorii, pentru a sluji drept pildă de cinstea cu care se fac trebile obștești în țara noastră. Comisia trimisă de ministrul de interne la fața locului a înregistrat o serie de victime mai ales în pretura Petroșeni, unde dela pretore până la gardist se fura ca-n codrul Vlăsii, fără nici o teamă de control sau de pedeapsă. Afacerile administrative erau lăsate în grija copștilor cari explicau legea și dictau pedepse cum le venea la socoteală.

Știut fiind că toți slujbașii își schimbă crezul politic după cum se schimbă cei dela cârmă, de teamă să nu-ș piardă aderenții, ziarele tisaiste au sărit cu gura la bietul secretar de stat care conducea ancheta și i-au tras o săpuneală de să-i meargă fulgii. N'a folosit însă nimic, căci se vede că ministrul era strâns cu ușa și ancheta a urmat înainte. S'au descoperit abuzuri nenumărate; un econom al spitalului care făcea economie pentru el, un pretore care încasa amenzi în regie proprie, notari escroci și alte păcate cari se făceau în dragă voie.

Doi pretori au și murit de spaimă — unul în Brad altul par'că în Hunedoara — dar ancheta s'a făcut. Se credea însă în general că și aci numai cei din conducerea comitatului poartă vina — vorba ceea: dela cap se împute peștele — și după cercetări amănunțite s'a constatat că toate fărâdelegile s'au făcut sub auspiciile subprefectului, care din reacredință și intenții păcătoase, vreme de cincisprezece ani, nu și-a exercitat o singură dată dreptul de control față de oficiile subalterne.

În consecvență — după încheierea anchetei — a fost amovat din post, iar luna aceasta în 30, când se vor ține congregațiile se va face alegere nouă. În interesul lui a fost pusă pe drumuri, de manechinii partidului muncii din Deva, chiar o deputație la ministrul președinte, dar fără nici un rezultat. Nouii aspiranți la scaunul de subprefect e notarul comitatens și pretorele Lazar Farkas din Baia-de-Criș. Pentru noi însă nu se va face nici o schimbare în bine, cu atât mai puțin, că cunoaștem pe amândoi ipochimenii.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboșeală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onoratul public că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace cu adresa firmei a cerut-o în „Tribuna“.

Un ziar modern.

Un eveniment important în presa pariziană: „Le Temps“, marele ziar cu alure grave și aristocratice, păstrător al tradițiilor, dar părtaș al noutății, al contemporanității, se mută. După ce a ocupat aproape treizeci de ani imobilul de pe bulevardul des Italiens, trece acum într'un palat nou, clădit cu tot confortul modern, în rue des Italiens, între bulevardul Haussmann și strada Taitbout.

Vechea clădire nu-i mai era încăpătoare și nici nu-l mai reprezenta cu destulă măestate. Și-a construit alta, care, cu toate instalațiile ziarului, nu costă mai puțin de patru milioane.

Dar ea e tot ce poate fi mai desăvârșit: în primul etaj, sălile de redacție vaste, serate și luminoase: ascensori, un salon de recepție; în parter o sală vastă pentru toate serviciile administrației și unde e și biroul administratorului; în subsol, atelierile tipografice, mașinele perfecționate.

Schimbarea e numai de locuință: ideile conducătoare ale ziarului, obiceiurile sale, colaboratorii săi, toate rămân aceleași. Organizația sa lăuntrică și generală nu suferă nici o alterare, fiindcă, pentru astăzi, ea e definitiv statornică.

Sânt cincizeci de ani — 1861 — de când s'a fondat „Le Temps“, ca ziar a burgheziei franceze. Intemietorii lui sânt dnii Nefftzer, Scherer și Adrien Hébrard, cu colaborarea mai multor ziaristi de talent. Cei doi dintâi au lăsat însă curând locul de frunte dlui Adrien Hébrard, care s'a impus prin activitatea și inteligența sa și a rămas până astăzi directorul ziarului.

Până la 1878 formatul ziarului era mijlociu, dar nu era mai puțin interesant decât astăzi. Directorul se silea să aibă o foaie completă, literară și practică, devotată și artei și politicii și comerțului. Din 1878, de când a luat formatul mare, ea dă aceeași atenție tuturor acestor chestiuni, dar îi adaugă inovațiile ziaristice moderne, cu firele speciale telegrafice și telefonice.

N'a fost cruțat nici un sacrificiu pentru a da ziarului cel mai mare prestigiu și cea mai impunătoare autoritate. Colaboratorii esențiali sânt la postul lor aproape de a fondarea ziarului. Ei au trecut prin vremile grele ale imperiului, s'au oțelit în luptă, au pătruns în toate culele lor marile noțiuni ale ziaristice.

Ideile pe cari le manifestă ziarul sânt liberale, întunecate însă de mulțorii de spiritul de clasă. Grija lui, însă, de a se menține în limitele obiectivității e evidentă. Articolele sânt redactate cu multă competență, cu un aier savant. Se observă imediat o redacție de elită, atentă, sîrguitoare, migăloasă. De altfel, serviciul e astfel organizat ca să nu suferă nici cea mai mică neorînduială.

Redacția se deschide la 10 dimineața și se închide la 4 seara, cu o pauză de o oră, între orele 1 și 2 după amiază. În acest scurt timp, trebuie să se lucreze totul, iute și bine.

Între orele 10 și 11 se asigură serviciul străinătății, pus sub direcțiunea dlui André Tardeiu. Toate știrile aduse sau trimise de corespondenți sânt aranjate pentru tipar.

La ora 11 se adună redactorii politici, sub prezidența dlui Jacques Hébrard, fratele directorului ziarului, care de peste 40 de ani e primul redactor al lui „Le Temps“. Se discută toate chestiile la ordinea zilei până la apariția dlui Adrien Hébrard, când se hotărăște munca pentru categoria politică.

Pela aceiaș oră încep să sosească colaboratorii serviciilor de informațiuni, cari aduc știrile dimineții și le supun șefilor acestor servicii, domnii Fernand Mornmeja și Mathias Morhardt.

Se apropie amiaza. Secretarul de redacție dl Armand Schiler, un secretar de redacție ideal, adună manuscrisele, zorește pe cei înțirziți, mai taie din unele fapte diverse excesive și iață vremea mesei.

Între vrese 2 și 4 se primesc ultimele știri. Firele speciale transmit în chiar biroul se-

cretarului, discuțiile din Cameră și Senat. După ce secretarul și-a bătut capul să potrivească coloanele ziarului, cari de multe ori vor să încalce una peste alta, foaia e în sfârșit gata și munca în redacție e sfârșită.

Așa se lucrează zi cu zi la „Le Temps“, așa se va lucra și în noul său palat. Totul se concentrează în muncă. Vizitele sânt rare; necunoscuții sânt primiți cu rezervă.

E în definitiv o muncă spornică, dar rece pentru un intrus. Trebuie să cunoști tonul casei, să te adaptezi mediului ca să-i poți deveni prieten.

Adesea scriitorii de talent au trebuit să renunțe la gloria de a se vedea tipăriți în coloanele lui „Le Temps“; nu s'au putut acclimatiza. E drept însă că li-se cerea mai presus de toate, o calitate: să fie ziaristi.

Altfel între colaboratori și director domnește cea mai deplină armonie, amabilitate, prietenie. În timpul serviciului ei sânt colegi; în afară sânt prietini.

Gravitatea muncii zilnice își găsește astfel o dulce compensație și de aceasta străinii n'au de ce se plânge.

Ad.

Din străinătate.

Un nou războiu în Orient? „Vossische Zeitung“ publică un articol senzațional, al cărui autor este un ofițer și care atrage atenția asupra evenimentelor, cari se vor petrece în curând în extremul orient.

Acel ofițer atrage atenția în primul rând asupra înțelegerii ruso-japoneze, înțelegere care în timpul din urmă a luat caracterul unei alianțe.

Rusia se află în preajma unei noi epoci de expansiune în extremul orient. Rusia s'a convins că pe cale diplomatică nu mai poate merge înainte.

De oarece relațiunile dintre Japonia și China au devenit dușmănoase în timpul din urmă, Rusia vrea să profite de această ocazie pentru a ocupa noi terenuri.

În ce privește situația din China, ea este cât se poate de gravă.

Guvernul chinez este convins că situația militară a Chinei este mult îngrijitoare. China trebuie să prețuească timpul, și oricât de scurt va fi el, trebuie să profite și să se întărească, să și reorganizeze armata.

Se știe că în China domnește un curent dușmănos streinilor și acest curent i-a proporții mari, și va putea avea urmări grave.

Astfel, din două părți, cu sau fără voie, aceste lucrări trebuie să ducă la un războiu.

Articolul acesta a făcut mare senzație în toate cercurile.

INFORMAȚII.

ARAD, 15 Maiu n. 1911.

Gorunul lui Horia.

Arad, 3/16 Maiu.

Mademeneste o icoană, rămasă de pe când eram copil: O curte împrejmuită cu un zid înalt de piatră și-n mijlocul ei biserica săracă cu clopotnița de lemn. Credincioșii în cojoace albe, ascultă glasul cucernic al preotului, amestecându-se cu șoapta gorunului din preajmă — ce stăruie încă cu brațele înfrunzite ridicate spre ceruri — par'că ar cerși un semn de chemare.

Legenda spune că pe o noapte întunecată, trei căpitani cu chica aspră sub umbra lui s'au fost jurat credință, să-și scape neamul din robia nemeșească. Și-n satul băștinaș — Mesteacăn — s'a ridicat cu furci și cu topoară întreagă gloata iobăgimei. Pentru credință și moșie au luptat cu îndrăjire, s'au trezit norodul care pe atunci n'avea altă lege decât sila boerească. Intocmai ca și ceialalți, erau de seamă cu iobăgii nemeșești, dar firea le-a fost hărăzit o altă soartă. În repețite rînduri feciorul de țaran din Alba, bătătorise drumurile Vienei, făcând de fiecare dată cam șase săptămâni de cale, purtat de un singur gând, s'ajungă în fața împăratului. Cu traista-n băț și-ntrînsa cu plânsoarea se arăta totdeauna dirz la curtea celui ce împărțea pe atunci dreptatea. Și se întorcea ducând făgăduiala prea înaltă, că roboia va fi scutită și traiul li-s'a ușura; dar așteptarea lui i-a fost zadarnică, căci singur împăratul era prea slab să poată înfrunta obrăznicia nemeșească și într-o bună zi s'a pus să-și facă singur el dreptatea. Cu Crișan, din Vaca și Cloșca, din Cărpiniș a luptat ca un erou în fruntea ceterelor răscolite, hrănit și de nădejdea că le-a veni și ajutorul dela împărăție.

Vara intra în toamnă și ajutorul nu mai sosea. În depărtări pluteau nourii de părjol ce se ridicau dela curțile arse. Și cu cât se apropia mai mult iarna, cetele răsvrătiților urcau spre creste, pe urmă au fost trimise acasă, cu gând să înceapă iar la primăvară. Căpitani rămași singuri în codru, fură prinși prin mișelie și s'au sfârșit pe roată în cetatea Bălgradului în anul 1784. Trupurile lor au fost despicate în patru și împărțite în patru părți ale moșiei lor robite. Sub gorunul din curtea bisericii din Tebea se zice că ar fi îngropată, de cucernicii gloțiși, mâna cea dreaptă a lui Horia.

De atunci trăește în sufletul urmașilor icoana vie a celui cea pierit ca un martir și care poartă cu dreptate numele de »crai al țărănimii«.

Veniră apoi iarăși anii grei, cu munca fără de răsplătă, și stejarul sărăcea în fiecare an c'o creangă. Și după șazeci de ani încheiați s'a ivit un alt căpitan, tânăr și voinic, care a pornit lupta pentru desrobirea norodului și sugrumarea nedreptății. Aceleași cete de munteni zdrobeau hoardele străine, ademenite în șghiaburile munților și pârjoleau curțile domnești pe toată întinderea Ardealului.

S'a făcut apoi pace, dar nu așa pe cum o doreau lăncerii lancului. Ungurii răsvrătiți au fost iertați de împăratul și dăruiri cu constituția din 1867.

Eroul înebuni de obidă și pribegi multă vreme pe la casele Românilor din Valea-Crișului, sărac și năcăjit — fără nădejde de îndreptare. La 1872 s'a stins viața lui pribegă, într'o colibă, fără luminare din marginea Băii-de-Criș a unui covrigar. Când au murit un geamăt de jale și un dangăt de clopot a fost toate văile munților. Iar la îngropare a înțeles toată suflarea că s'a sfîns deacum izbăvitorul durerilor venite dela cei puternici. Și a fost o jale mare, o jale fără nume când l'au coborît în mormântul proaspăt din umbra gorunului. Cei patruzeci de preoți amuțiseră cu crucea în mână și poporul mult, înghenunchiat în chip de rugăciune, a aruncat el singur un bulgăr de țarină în groapa nădejdiilor sale.

De atunci doarme singuratic în umbra care i-a fost dragă. O cruce neagră de piatră, cuprinsă cu un gard de ostrețe aduce aminte trecătorilor, că aci s'a potolit văpaia nestinsei dragoste de neam a lui Avram Iancu, avocat, prefect legiunii gemene române, 1848-9, † 1872.

Pe mormântul lui nu s'a ridicat nici o piatră comemorativă, căci nu iartă stăpânirea. Nu s'au depus nici panglici, nici coroane. Mormântul însă îi e vesnic acoperit de flori sădite în ascuns, cu multă pietate de urmașii cari au înțeles sbuciumul lui.

Amintirea eroului însă va trăi în veci, și fiorii faptelor sale se moștenesc din tată în fiu, și mormântul

sărac, întocmai ca neamul din care a făcut parte, fi vecinicul isvor din care se vor adăpa nădejdiile noastre.

Deasupra veghiază și astăzi gorunul și-n fiecare an își picură frunza ca un potop de lacrimi pe mormântul părăsit, și în toată primăvara înverzind iar, înoind bogăția de ramuri cari vor povesti vârstelor rîndurile povestea mândră a celui ce a murit răsplătat.

— **Noul protopop al Brașovului.** Din Sibiu ni-se telegrafiază: Congresul arhidiecezan în ședința sa publică din nou lista nară de azi s'a ocupat cu alegerea protopop al Brașovului.

Dintre cei doi candidați aleși de nodul protopopesesc: I. Hamzea și V. Saftu, consistorul, cu majoritate voturi, a confirmat alegerea lui V. Saftu.

— **Sfințirea bisericii române din Uzdin.** În corespondența noastră despre sfințirea bisericii române din Uzdin, rămânând necăzite câteva rînduri, un pasaj a apărut fără înțeles. Rectificăm acest pasaj publicându-l din nou. „Părintele Iancu Milu în numele comunei bisericești, primpretorele Zsiros în numele munei politice, iar dna Letiția Dr. Obădeș în îmbrăcată în pitorescul costum național, în numele femeilor române, binevenitează iubitul arhiereu“.

Rîndurile subliniate au rămas, din greșită neculese.

Un deputat ungar. Ieri s'a sfârșit cariera motoasă a unui deputat ungar, într'un mod deosebit de caracteristic. Achim L. András, faimosul avocat al Ciabei, a fost asasinat de doi frați, unul avocat de advocat, altul inginer, fii ai unui anumit Zsilinszky proprietar în Bichiș-Ciaba. Cauza asasinatului niște certuri familiare. Achim calomniase pe Zsilinszky pe Achim și sfârșitul a fost, că fii lui Zsilinszky s'au prezentat ieri dimineață la locuința Achim, i-au cerut satisfacție. N'au primit. Ce a urmat firească urmăre era se n'înțelege, revolverul, pe care tineri l'au scos fără șovăire, trăgând de cinci ori pe pra vigurosului Achim, care abia s'a putut scuza pat, să împartă vre-o câțiva pumni, căci dormea sosiră asasinii.

Va să zică Achim, un tip caracteristic al vieții lamentare ungurești, nu mai este. Nu trebuie deplângem însă, pentru că socotim că a lăsat în urmă lui încă mulți tovarăși de același nivel intelectual. Vrem numai, înregistrându-i moartea, să atragem atenția lumii noastre ce fel de moravuri bântuie în țara noastră ungurească, privită ca superioară de mulți țari noi.

O telegramă mai nouă din Ciaba anunță, că Zsilinszky au fost arestați. În urma acestui arestare telegrafează, că agitația în partidul țărănesc din țară este foarte mare și jandarmii concentrați în țară, finea ordinea s'a comandat și miliție la fața locului. Casa proprietarului Zsilinszky este păzită de o iime de jandarmi. Sunt temeri serioase de o rată răscolă între țărăni din Ciaba, cari îl înzeiau pe Achim.

— **O monstră manifestație anti-țigănească în Budapesta.** Ni-se telegrafează din Budapesta: Ieri s'a ținut aici, în sala dela reduta pestană »Vigadó« manifestație catolică organizată de partidul de dreapta. Principalul orator al adunării a fost P. Dezső, care și-a vărsat cu acest prilej văpaia contra evreilor din Ungaria. În timpul adunării mea l'a aplaudat cu însufletire. Au participat vre-o 5000 de oameni la adunare. După adunare mea din capitală și presa evreiască s'a întărită la culme »de această temă creștinilor« într'o țară care — adăugăm — e închinată de mult talmudului.

— Premiat mai de multe ori. —

BOROLINUL

leacul miraculos de casă alui

— — — Dr. Borovszky — — —

se vinde deja și la comitatul nostru. — Efectul și puterea acestui mijloc de tratament este neîncrecut la bronhită, boale de nervi și musculare, dureri de cap și precum și la toate boalele obvenite din răceală, ca reumă, podagră, ischias, în oase, aprinderi musculare și amortire, în fine la dejerături și la încetarea provenite din arsuri. — Desinfector și mijloc excelent pentru scutirea corpului. Preparatorii: Dr. Borovszky R. medic și Borovszky K., Budapesta, Főutca No 77c. Se capătă în sticle de 1.20, 2.— și 2.50 cor. în Arad la farmacia Földes Kelemen, Kárpáti János, Vojtek și Weisz și la farmacia Őrs Rezső în Pa-

de da ca sigur că partidul clerical va
ni de acum pe Polonyi între membri săi.

Noul minister de comerț. Ziarele bu-
restane sânt informate că monarhul a a-
bat ideia divizării ministerului de comerț
industrie. Numirea noului ministru de co-
merț, care va avea să elaboreze proiectul di-
viziunii, va urma în răstimp de cel mult patru
lăunăni.

Ministrul de finanțe Lukács, actualul con-
ducător al resortului de comerț, a fost Săm-
bărit în audiență de Majestatea Sa la
10.00.

Azi ție — mâne mie Ni-se scrie: Vi-
ni în 5 Mai, c'am pe la orele 2 după amiază,
urună groaznică s'a coborât asupra satului
Buleni (com. Aradului) Venind pe ne-
șteptate, mulți plugari erau la lucrul câmpu-
lui. Din mulțimea fulgerilor, cari brăz-
dă văzduhul două s'au deslăntuit asupra
satului plugarilor noștri, omorând pe loc 2
ai economului Gheorghe Popa și un bou
economului Mitru Fica. Fiindcă cei doi pă-
rinți, chiar acum pe timpul lucrului, au ră-
sărit fără vite la plug, inimile miloase le-au
dat în ajutor, gândindu-se la adevărul: „azi
mâne mie“.

biserică, cu cuclieța au strâns ctitorii 111
30 fil., iar părintele Ioan Cosma și Dnul
fan Peneș, au strâns fiecare pe câte o co-
lă specială contribuiri dela următorii:

„Cordul“ 20 cor., Mihaiu Zimbran
cor., Dr. Aurel Grozda, Dr. Ioan Papp și
n Coloja câte 5 cor., Teodor Stefan 4 cor.,
n Cosma, St. Peneșiu, George Mușă, Pe-
Fănața câte 3 cor., A. Căcina, Sferdian
sca, Dr. Cornel Albu, Iuliu Bodea, Gligor
ntiu, Salustius Barbul, Florea Borlea, To-
Brânda, Antonie Gătiș, Petru Babuța, Ni-
Bocea, Todor Toma, Dumitru Fica, Mi-
Bocea, Ioan Zimbran, Florea Burza, Ha-
etz Imre, Ilie Perva, Mitru Borlea, Miculae
it, Kiurszky Iván și George Ruja câte 2
Emil Noaghea, Petru Turca, Mariuța Lu-
P. Olar, P. Florea, Jurca Gligor, G. Ten-
I. Dărău, Ilie Vraniția, Ignat Hogeș, P.
b. N. Popa, Filimon Popa, P. Vranița, T.
mea, V. Suba, Sim. Moisa, Mitru Almășan,
Moștea, V. Sârb, Mitru Crișan, T. Lascuț,
Moș, G. Tentea, I. Suba, T. Mascinasi, P.
niț, I. Fărcaș, Sim. Perva, P. Sava, G.
ra, Mariuța Bocea, Ileana Nișca, Sim. Bră-
m, Eva Zimbran, G. Ruja, M. Ruja, T. Sirb,
căs Lajos câte 1 cor., Ioan Suba 120, P.
rga 50 fil., Antonie Popa 40 fil., Iov Hal-
gian și Ioan Moisa câte 20 fil.

au totul s'au adunat 256 cor. 80 fil., care
s'a împărțit, la dorința dăruitorilor, după
etele de vite perdue, primind George Popa,
cei 2 cai trăzniți, 171 cor., iar Mitru Fica
boul 85 cor. 80 filer.

numele păgubiților, primească miloșii dă-
ori cele mai calde mulțumite și bunul Dzeu
e întorcă însutit ajutoarele date.

Un butincian.

Despărțământul Reghin (XXVI) al „Aso-
cietății pentru literatura română și cultura
orului român“ va ținea în 21 Maiu n. o pre-
te populară în comuna Idicel.

relegerile se vor ținea din partea dlor Si-
m Zehan, preot în Cașva, Ioan Duma,
t în Săcal și eventual, dacă va permite
ul, Dr. Ilie Popescu, avocat în Reghin.
a aceste prelegeri sunt invitați toți, cari
sc înaintarea poporului român. — Pentru
vărțământ: **Dr. Ioan Harșia**, adv. directo-
lespărțământului.

Fulgere în formă de bombă. Turpain,
esor la Universitatea din Poitiers, a gă-
nijloc, crede el, de a produce de câte ori
upă voie fulgere în formă de bombă. In-
olarea l'a slujit, căci un trăsnet i-a topit
na aparatului de telegrafie fără sârmă, cu
studiază furtunele și tot odată, la locul
a încetat sârma de a se topi s'a produs
rul în formă de bombă. Turpain crede că
na a fost împrejurarea că sârma făcea o
uitură și că s'a produs în partea a doua
urent invers, curgând în sens contrar cu
lgerului și că tocmai de aceea s'a pro-
și fulgerul în formă de bombă.

um va așeza o antenă cu coticuri într'o
rietate a Universității și deci crede că

fulgere de acestea se vor produce ori de
câte ori va trece o furtună pe acolo. Având
putința de a studia multe cazuri, e cu puțință
să se arunce asupra fenomenului mai multă
lumină decât avem acum.

— **Din Câmpie.** Ni-se scrie: Sântem iarăș
în preajma examenelor dela școalele populare.
Învățătorii au conștiința liniștită că au muncit
din toate puterile, au trecut peste un an
greu de muncă și pot să se bucure de plă-
cerile vacanței celei mari.

Au fost și sânt ani grei aceștia pentru în-
vățătorii. Zilnic apar în ziarele noastre arti-
cole în cari se insistă necontentit și se arată
direcțiunea în care e bine să-și aplice forțele.
Învățătorii, cari înțeleg cătuș de puțin rostul
nevoilor de astăzi, înțeleg și necesitatea unei
activități conștiente față de neamul lor și nici
nu întârzie să facă totul și nu se mulțumesc
numai cu *strictul necesar*, ci se pun cu trup
cu suflet, cu toată dragostea în serviciul mi-
siunii lor de apostoli, de dascăli ai poporului.

Mi-sa dat ocazia să văd roadele unei
astfel de activități în comuna Dâmb (com.
Cojocnei) în fruntea căreia stă părintele Col-
ceriu. D-sa, care e albit de zile — trecut
peste al 50-lea an de preoție — energic însă,
are un bun ajutor în viaa neamului, în per-
soana tânărului învățător Ioan Rus.

Acest tânăr dascăl al poporului are o vorbă:
„Român ești — trebuie să fii verde“ —
zice el tuturor și aceste vorbe îl caracteri-
zează deplin. Spiritul acestor vorbe l-am ad-
mirat și cu prilejul examenului ce-a dat în
ziua de 12 Mai cu școlarii săi. A fost o zi de
sărbătoare pentru comună: Asistau la exa-
men, în sala spațioasă a școlii, dl comisar
Ieronim Dănilă, părintele local, preoți și învă-
țătorii din jur — numeros popor în haine de
sărbătoare. Deși era zi de lucru, școala era
ticsită de mulțimea, care asculta satisfăcută
răspunsurile clare și precise ale micilor școlari:

Un școlar de clasa IV-a vorbea cu atâta
mândrie de „Roma și Români“, încât ție-se
umplea sufletul de nădejde... S'a cântat cu in-
sufletire „Peneș Curcanul“:

Toți Dorobanți, toți căciulari,
Români de via veche,
Purtând opinci, suman, ițari
Și cușma pe-o ureche.

Dar cel sergent fără mustăți
Răcnea: Să n'aveți teamă,
„Românul are șapte vieți
În pieptu-i de aramă“.

Și cât de vitejește termina cântecul:

Căci nu-i mai scump nimica azi
Pe lumea pământescă
Decât un nume de viteaz
Și moartea vitejească!

Un școlar de clasa a V-a a spus cu multă
jale poezia „La noi“ de Oct. Goga. Altul da
răspunsuri precise despre Ștefan, cel sfânt,
Ladislau cel sfânt, Matia Corvinul Ioan Hu-
niadi etc., neuitând să accentueze că acești
din urmă au fost Români, căci și chipul lor îi
tradează.

După o scurtă pauză un băețel din clasa a
II-a a recitat frumos. „Copilul și cartea“, unul
altul, din clasa a V-a, poezia „Țiganul la vâ-
nat“, de: Speranță. Au urmat apoi frumoase
cântări de eopii „Viorică“ și „Intr'o vale
lată“.

Ca continuare s'a predat trilogul: „Despre
superstițiuni“ — de 5 băeți și la sfârșit s'a
cântat poezia vitejească: „Dan căpitanul“ și
marșul: „Sânt vânător“, Acestea din urmă
s'au executat pe trei voci, dându-ne acorduri
cât să poate de curate în tempo cel mai
plăcut.

E vrednic de recunoștință dl învățător Rus.
D-sa s'a dovedit un dascăl la înălțimea chem-
mării. Am dori ca toate școalele noastre din
Câmpie să fie la nivelul școlii d-sale mo-
dele.

Mihu.

— **O conferință despre naționalități la
Viena.** Corespondentul nostru din Budapesta
ne anunță, că fostul deputat cu program an-
tisemit, dl Francisc Komlosy, va ține în cu-
rând o conferință despre naționalități și su-

fragiul universal. Conferința se va ține la
Viena.

— **Ofițer austriac în armata noului sul-
tan al Marocului.** Ziarul „Depeche Maro-
caine“ din Tanger scrie următoarele:

Tânărul austriac Franz Czerni, agent și ofi-
țer în armata răsculaților, se află acum la
Curtea noului sultan, proclamat de răsculați,
Mulei-Sin, în Mekines. El e bine văzut la
Curte și a primit chiar însărcinarea de a re-
organiza mehalele răsculaților cu ajutorul că-
torva ofițeri germani.

Mulei-Sin, rivalul lui Mulei-Hafid, dispune
acum de 6000 de combatanți și speră că va
mai primi ajutoare dela triburile răsclate, din
interiorul țării. Trupele lui își au lagărul prin-
cipal la Mekines.

— **Trupa Slaviansky.** Trupa de 40 coriști
Ruși de sub conducerea din Margareta Slaviansky
va oferi o adevărată plăcere artistică publicului
arădan și din provincie cu prilejul concertului,
ce-l va da la 21 I. c. orele 8 seara în sala cea
mare dela Crucea-Albă. Corul Slaviansky poate
servi de model tuturor corurilor pentru că mate-
rialul vocii este de minune de adânc, — basul
asemănător clopotelor și sopranul curat ca cris-
talul, exactitatea executării programului, nuanța-
rea dela pianissimele cele mai fine până la cele
mai puternice fortissime, e adevărată fascinare
pentru public.

Publicul nostru se interesează intensiv despre
concert, și e îmbucurător, că își cumpără deja
bilete cari se pot căpăta la librăria Klein Mór și
seara la cassă.

x Domnului **N. Borovsky** Budapesta. Sunt
conducătorul asociației de consum. N'aș dori să amân
ca să-mi exprim mulțumitele pentru leacul Borolin.

De 7 ani sufăr de astmă și inecăciuni, mai la schim-
barea aerului din toamnă și primăvară am avut dureri
teribile. — odată eram mare fumător, dar am fost silit
să abzie de fumat, am consultat toți medicii și am luat
diferite medicamente, dar totul a fost zadarnic. A-
proape desperasem. Am adus în prăvălie acest articol
și am început și eu să-l folosesc, și de atunci sunt așa
de sănătos, că nu pot să spun. Imi ungeam pieptul
și spatele, după care, am început să fumez din nou.
făceam preumblări mari, cari toate astăzi nu-mi mai
strică. Îl recomand ori și cui.

Exprim mulțumitele mele dlui doctor pentru medi-
cament, care m'a scăpat de-o boală cumplită. **Endröd.**
1911 Apr. 19. Cu stimă **Vidovits Jenő** m. p., conducă-
torul asociației centrale de consum.

x **Aducem la cunoștința** On. publică că dl Petru
Ecker s'a retras dela conducerea prăvăliei de ghet
„Turul“ din Arad și în locul lui am angajat pe domnul
Eduard Weinberger. Rugăm On. publică să binevoiască
a onora cu increderea lor și pe mai departe conducă-
torul nou și suntem cu toată stima: **Diracțiunea fabri-
cel de ghet „Turul“, societate pe acții în Timișoara.**

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I
În fața palatului administrativ (comitatului)

ECONOMIE.

Constituirea societății noastre de asigurare.

'Sibiū, 14 Maiu n.

Azi a avut loc în sala festivă a Muzeului
național adunarea de constituire a băncii
noastre de asigurare. Nimic n'ar fi putut
dovedi mai bine însemnătatea economică și
națională a acestei adunări decât numărul
neobișnuit de mare al acționarilor veniți din
toate părțile.

Ședința, prezidată de dl Partenie Cosma,
directorul Albinei, s'a deschis la orele zece.
Intrându-se în discuția ordinea de zi, înainte
de toate s'a simțit nevoia unei schimbări a

numelui societății. La început se plănuise a se da societății numele «Fortuna». Adunarea a hotărât însă să înlocuiască acest nume cu «Banca generală de asigurare». În același timp s'au mai introdus câteva modificări în statute, cari apoi au fost aprobate cu unanimitate.

Procedându-se la constituirea societății, se aleg în

Consiliul de administrație (direcțiune): Partenie Cosma (Sibiu), A. Cosma (Șimleu), Dr. G. Tripon (Bistrița), Sava Raicu (Arad), Dr. Coriolan Pop (Orade), Ion I. Vulcu (Orăștie), Petru Drăghici (Săliște), Nicolae Garoiu (Zernesti), Ion M. Roșu (Biserica-Albă), Dr. Aurel Cosma (Timișoara), Dr. O. Russu (Sibiu), Dr. L. Leményi (Sibiu), Dr. L. Borcia (Sibiu), Dr. Caius Brediceanu (Lugoj), Dr. N. Șerban (Făgăraș).

Consilierii de supraveghere: Nicolae Ivan (Sibiu), Dr. M. Comșa (Săliște), Petru Stoica (Satu-nou), Matei Jiga (Făgăraș).

Alegerea directorului băncii de asigurare s'a amânat până după înregistrarea firmei la tribunalul de comerț. Până atunci cu agendele băncii a fost însărcinat domnul Ion Lapedatu, directorul „Ardeleni“ din Orăștie.

Dorim primei noastre bănci de asigurare deplină prosperare spre binele popoului românesc!

Aceiaș zi s'a ținut, după amiază la orele 4, și adunarea „Solidarității“ tot sub președinția dlui P. Cosma. S'au discutat chestiunile la ordinea zilei.

Dl Dr. Elie Dăianu (Cluj) a propus înființarea unei bănci ipototecare. La chestiunea aceasta au luat cuvântul dnii P. Cosma, I. Lapedatu și S. Raicu. S'a admis, în principiu, ideea și propunerea s'a primit ca material și substrat de studiu.

Cei cari au luat parte la aceste adunări s'au depărtat cu impresia că au asistat la inaugurarea unei însemnate epoci în viața noastră economică. C.

Cooperativele pentru cumpărarea în comun.

Obiectul acestor întreprinderi îl formează cumpărarea de articole brute pe seama membrilor, cari le folosesc pentru trebuințelor lor. După soiul trebuințelor putem distinge: cooperative țărănești, pentru cumpărarea în comun de sămânțe, nutreț, îngrășăminte chimice și alte articole necesare în lucrarea pământului; tovarășii de meseriași, cari au de scop cumpărarea în comun de produse pentru prelucrare, ca piele, scânduri, oleiuri, fier, unelte ș. a. și tovarășii comercianților, cari își procură în comun mărfuri de negoț, pentru exoperarea unui rabat mai mare.

Dintre tovarășii amintite, cele dintâi, având o organizație simplă, au luat o răspândire mai mare și sunt mai rentabile.

Aceasta e și natural când ne gândim, că întreaga comandă de articole să desface imediat, pentru că de obicei nu să cumpără mai mult, decât s'a subscris de totalitatea membrilor. Împărțirea acestor articole se poate face la stațiunea unde se descarcă. Fiecare membru, sub controlul orga-

nelor cooperativei, își ia partea cât a comandat, așa că în cele mai multe cazuri nu e lipsă de un magazin. Marfa comandată și neridicată să licitează pe risicul celui care a comandat-o.

Intemeierea unui magazin comun nu e recomandabilă, decât numai în cazurile când cooperativa e puternică și are o desfacere mare. La astfel de tovarășii, de multeori pentru completarea vagoanelor, ca să se cruțe spelele de transport, se comandă o cantitate mai mare, al cărei prisos se înmagazinează până la alte vremuri. În orice caz însă să nu se bage prea mult capital în astfel de magazine.

În ce privește forma lor, în cele mai multe cazuri s'a adoptat cea cu garanție limitată, care s'a dovedit de suficientă. Cercul de activitate trebuie astfel stabilit, ca întrinderea să se rentezeze.

E o concepție greșită, când la diferite ocazii — mai ales când bilanțul e slab — să aduce ca motiv, că scopul acestor cooperative nu este facerea de câștiguri, ci ajutorarea membrilor. Aceasta nu se poate admite din motivul, că până când cooperativa e o întreprindere supusă la schimbări cari pot să aducă pagube, nu e permis să se lase lucrurile ca să vie în joc garanția membrilor, ci trebuie să se nizuiască la întemeierea unor fonduri de rezervă, cari numai din câștiguri se pot aduna. Prin urmare, din amândouă punctele de vedere, trebuie judecată înființarea unei cooperative.

Unele bănci populare pot să ia în programul lor și cumpărarea în comun de articole pe seama membrilor. În primul loc trebuie să se aibă în vedere calitatea mărfii comandate și să se ceară pentru acest lucru totdeauna o garanție în scris dela vânzător. Mai favorabil este dacă toate comenzile și plățile să fac prin *casele centrale de cumpărări*, cari sânt înfornate atât asupra prețurilor ce sânt în curs, cât și a calității ce diferite firme produc. Pentru calitatea mărfurilor și pentru controlul lor garantează casele centrale, cari țin în serviciul lor specialiști. Vânzarea să se facă după puțință numai pe bani gata. Unde nu e posibil să se dea termene scurte, sau să fie îndreptați la banca populară din localitate pentru credite.

Cum tot aceste principii trebuie să domnească și la cooperativele meseriașilor pentru cumpărarea în comun.

Acestea au să lupte cu mai multe greutate decât cooperativele agricultorilor, de aceia și răspândirea lor merge anevoios. Deși aceiaș calitate de marfă se comandă pentru toți membrii tovarășiei, totuș prelucrarea lor nefiind egală (pentru că nu toți meseriași au aceleaș cunoștințe și aptitudini), nu arareori s'a întâmplat, că concurența membrilor, mărită de invidie, au dus lucrurile la desființarea cooperativei.

Prima condiție de rentabilitate este ca în fruntea acestor întreprinderi să

fie pus un om cu cunoștințe temeinice de mărfuri, și nepărtinitor.

Unde aceste cooperative au să aibă un magazin comun de desfacere, e preferabil dacă întreaga marfă depusă la vânzare, să se ia în comisiune. Într-un caz acesta se împiedecă grămădirea mărfuri eșite din uz.

Cooperativele negustorilor, au să vorbească mai mult de rabat, nu prea o deosebită importanță.

O parte a presei și mai ales jurnalele cercurilor negustorești, atacă înființarea acestor cooperative, de că părăire în comun, pe motivul că e stricacioasă comerțului și ar că slăbirea lui. Și — nu fără dreptate.

Pe cât în toată lumea, organizarea claselor se face pentru apărarea intereselor proprii și numai în al doilea loc vin interesele celorlalți. Pentru prejurările noastre, aceste daune pot fi luate în considerare, deoarece noi nu avem o clasă de comercianți cari să fie păgubiți.

La noi comerțul se află mai mult în mâinile străinilor și prin urmare dacă vom lucra pentru slăbirea lui nu vom face mare păcat. (E)

Poșta Administrației.

Petru Lunca, Rod- Respectivul e români primii răspuns.

Abon, Nr. 4351. Abonamentul dv. exp. 31 Iulie a. c.

Moise Popovici, Săghiștei. Am primit cor. abonament până la 1 Iulie 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu „Tribuna“ institut tipografic, Nichin și

MOBILI

din cauza schimbării localității se vând cu prețuri

ieftin

în fabrica de mobile

REISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-ut

C. ROTI

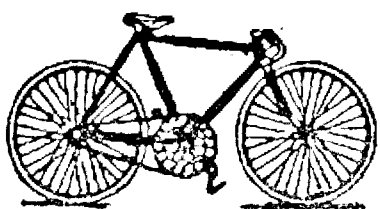
fabrică de salamă și articlii de cărnărie Sibiu-Nagyszeben, Reispargass

Recomandă specialitate ma calitate de cărnărie și articlii de cărnărie carne fină (kaiserfleisch) slănină cu ațu, gârșă, meste, șuncă, limbă; și specialități de măceșerie gerete, paștete de cărnărie, cas de porc; slănină muncitorii în cantitate 25 kgr., și untură de porc topită în vase, etc.

La comanda mari prețuri Expediare cu poșta sau cu trenul prompt și grabnic. Cu catalog de prețuri și informațiuni la dorință servim gratis și fără comenzi sunt a se adresa la firma de

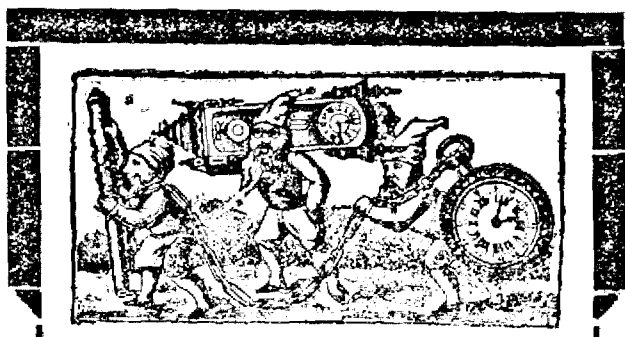
bicicletele de re-
me mondial :
**CHAMPION
PREMIER**
osie campanilară

automată (cu frână liberă) se vând pelângă
antă de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii,
de nici o ridicare de preț în rate lunare de
12 și 15 cor. precum și
părți alcătuitoare pentru biciclete —
gumă interioară și exterioară prima calitate, so-
sie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus.
urma circulației mari unde în toată Austro-
garia trimite și în provincii cu preț foarte redus
în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

re comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapesta, VIII., József-körut 41.
de : Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit körut 6.
ologul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

Florenthál Vilmos

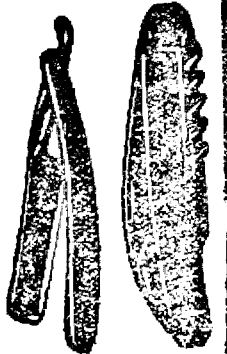
ciasornicar și giuvaergiu
Sege svár, Beyergasse No 16.
Depozit bogat în totfelul de
ciasornice de aur și argint
precum și ciasornice de metal
și nickel.
Articlii de argint de China
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Reparaturile se ecsecută solid și prompt.

Márton Tamás

atelier cu mașini electrice pentru as-
cuțire artistică și fabricare de cuțite
in Marosvásárhely,

Piața Petöfi-tér No 1.

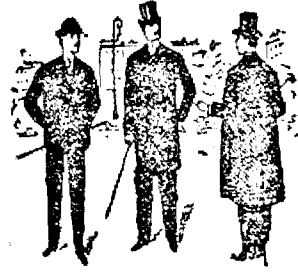
Se recomandă pentru pre-
gătirea și ascuțirea oricărui
soi de cuțite, ca cuțite pen-
tru căsăpie și bucătărie, pen-
tru masă și bricege, unelte
pentru ciobotari și cojocari
precum și ascuțirea bricelor
pre lângă prețuri convena-
bile și execuție ireproșabilă.

La trimiterea a șase
brice, barbierilor le
socotesc taxa numai
— pentru cinci. —

Prăvălie nouă. Prăvălie nouă.

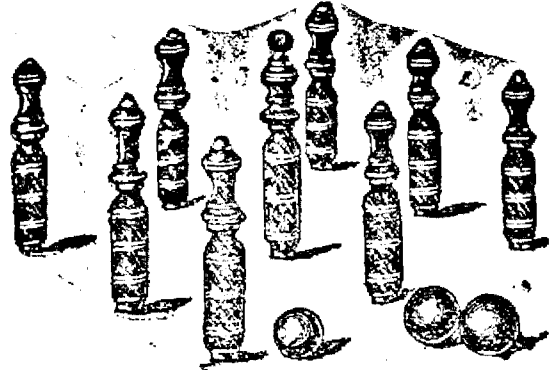
Mészáros Károly,
croitor pentru domni
Kolozsvar, Szentegyház-u. 6.

Isi recomandă depozitul bogat
asortat cu stofe din țară și străi-
nătate, lucrează totfelul de haine
bărbătești la ultima modă, croi
modern, serviciu prompt, lucru
ireproșabil și prețuri moderate.

POLACSEK HENRIK, strungar
artistic

Budapesta VII., Nagymezőutca 31.

Recomandă fabricatele sale pregătite din lemn de prima
calitate, ca bile pentru popici Linguum-Sanctum, apoi
articole pentru aranjamentul cafenelelor, precum, bile,
dacuri pentru biliard, șahuri, domino, rame p. ziare,
în prețuri foarte moderate. Totodată iau în interprin-
dere totfelul de reparații în bransa mea, în preț mic.
Comandele din provincie se execută prompt și solid.

Crocsé Ferencz

proprietarul unei mine de peatră din
Gödemesterháza.
Atelier de pietrărie și monumente
in Marosvásárhely, Kalvária-u. 6.

Are în depozit monumente sepulcrale
din marmor, granit
și sienit, dela cele
mai simple până la
cele mai somptu-
oase, pregătește de
asemenea orice lu-
crări pentru edificii
și cavouri familiare.
Prețuri ieftine și
serviciu prompt.
Planurile se exe-
cută gratuit.
Atelier modern.

Leon Tolstoi. 15

RĂSBOIU ȘI PACE

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

și cu toate acestea pufni și ea de ris.
— Cu mare greutate a putut fi scăpat bietul om...
— And te gândești că astfel petrece fiul contelui Be-
how!... El trecea oare-cum drept un băiat bine
scut și învățat... Iată rezultatul educației ce li-se
străinătate. Imi închipui că nimeni n'are să'l mai
rească în casă, cu toată averea lui. Am voit să mil
zinte și mie, dar am declinat imediat această
ate... Am și eu fete!
— De unde ai aflat că-i așa de bogat, întrebă con-
te plecându-se către dna Kuraghin și întorcând spa-
domnișoarelor, cari se prefăceau că n'aud nimic.
se pare că bătrînul conte n'are decât copii naturali
Pierre e unul dintre aceștia.
Dna Kuraghin făcu un gest cu mâna.
— Are nu unul, ci douăzeci.
Prințesa Drubetzkoj care ardea de dorința să arate
ce cunoștea intim pe toată lumea, luă cuvântul la
ul ei și rosti cu vocea înceată și cu importanță:
— Uite ce e: reputația contelui Bezukhow e bine
cilită, are atâția copii, de nu le mai știe socoteala,
Pierre e favoritul lui.
— Ce frumos bătrîn era, nu mai departe de acum
an, zise contesa; nici n'am văzut om frumos ca
el.
— Da, dar s'a schimbat mult de atunci... Apropos,
mă să vă spun că moștenitorul direct al întregii lui

averi e prințul Vasile, care e rudă prin nevastă-sa.
Dar bătrînul, care'l iubește pe Pierre s'a ocupat mult
de educația sa și a scris împăratului în privința lui.
Nimeni nu poate ști, căruia din doi îi rămâne averea
după moartea care pare că se apropie, căci doctorul
Lorrani a și sosit din Petersburg... O avere colosală...
patruzeci de mil de servi și nu știu câte milioane ca-
pital. Știu asta cu siguranță, chiar dela prințul Va-
sile. Bătrînul Bezukhow mi-e cam văr prin mama, el
mai e și nașul lui Boris, adăogă ea, prefăcându-se a
nu da nici o imporantă acestui fapt. Prințul Vasile e
de aseară în Moscova.

— Nu e oare însărcinat cu o inspecție?
— Da; dar între noi fie zis, inspecția asta nu e de-
cât un pretext. El a sosit de cum a auzit că contelui
Cyril Vladimirovici îi e mai rău.
— Dar eu tot la comedia aceia mă gândesc, ma
chère, făcu contele care văzând că cocoanele nu'l as-
cultă, se adresă domnișoarelor. — Oh! ce nutră o fi
făcut bietul polițai cocoțat în spinarea ursului...
Și începu să imite gesturile polițaiului, rîzând să
se prăpădească, cu un ris gros și sgomotos, cu risul
obiceiuit al oamenilor, cărora le place să mănânce
bine și mai cu seamă să bea, încât i-se sguduia tot
trupul.

— Veți pofti diseară la masă, ma chère, adăogă el.

XI.

Se făcu o lungă tăcere. Contesa privea la dna Kura-
ghin și îi zâmbea cu amabilitate, fără a'și mai da oste-
neala să ascundă mulțămirea ce o simțea, văzând-o că
se pregătește de plecare. Fiica dnei Kuraghin își ne-
tezea instinctiv rochia, uitându-se cu ochi întrebători
la mama ei, când deodată se auzi fuga mai multor inși
în odaia vecină, apoi căderea unui scaun și o fetiță
de vre-o zece ani, ținându'și cu o mână rochița albă

de muselină în care ascunsese par'că ceva; dete nă-
vală până în mijlocul salonului unde se opri brusc.
Fără indoială că fuga ei sburdalnică o dusesse mai de-
parte de cum ar fi dorit.

Pe urma ei venea un student în uniformă, un ofițer
de gardă, o fată de vre-o cincisprezece ani și un băe-
taș în jachetă, cu obraji roși și vioi.

Contele se ridică clătînându-se și înconjurind cu
brațele trupul fetiței lui:

— A! iat-o! strigă el... Azi e ziua ei, ma chère,
azi e ziua ei...

— Nu e vremea de îmbrățișat acum, făcu contesa
cu o falsă severitate... E destul de răsfățată ca s'o mai
răsfăți și tu, Ilie!

— Bună ziua, drăguța mea; îți urez ani mulți și
fericiți... Ce copilă încântătoare! spuse dna Kuraghin,
întorcându-se către mamă.

Fetița cu ochi negri și cu gura mărișoară era mai
degrabă urită decât frumoasă, în schimb însă era de
o vioiciune fără păreche; tresărirea umerilor ei, cari
se agitau încă sub bluza decoltată, măturiseau că
alergase mult; părul ei negru, buclat și sburlit, îi că-
dea pe spate; brațele goale erau subțiri și nervoase;
purta încă pantalonși garnisiți cu dantele, și picioru-
șele îi erau încălțate cu pantofi. Într'un cuvânt, ea era
în acea vârstă plină de nădejde, când fata nu mai e
copil, și când copila nu e încă domnișoară. Smulgân-
du-se din brațele tatălui ei, dete fuga la mamă și
cu toate muștrările acesteia, își ascunse obraji înro-
șiți în dantelele ce împodobeau mantila contesei și is-
bucnind în ris începu să povestească cu vorbe întretă-
iate ce se întâmplase păpușei ei pe care o trase numai
decât din poalele fustei.

— Vezi, vezi, mamă... e Mimi... vezi?

(Va urma).

Localitățile balneare — Felix.

Pentru cura de vară și iarnă, lângă Oradea-Mare.

eschise întreg anul. Cel mai bogat izvor cald în sulf, la temp. 49 grade C. și cu o cantitate zilnică de 17 milioane litri. **Contra** bolilor de reumatism, podagră și ischias, **Contra** asudării și **Contra** boalalelor femeiești. — : 1909 au fost vindecați 9200 bolnavi. **Localitățile balneare Felix**, cele mai eficace dintre toate stațiunile de acelaș fel. de vană, și nisip etc., 250 camere, loc de întâlnire, sală de pian și cură, restaurante excelente, taraf de țigani, Dumineca muzică militară, de tenis, promenăzi frumoase, parc de 400 de holde cu plantație înmănată de brazi: 16 trenuri de persoane circulă zilnic dela 1 Maiu n. **Serviciu** poatel, telegrafic și telefonic. Taxă de cură și p. muzică este. Prospekte trimite direcțiunea. (Felix — gyogyfűdő).

Magy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u. No 4.
In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. — :

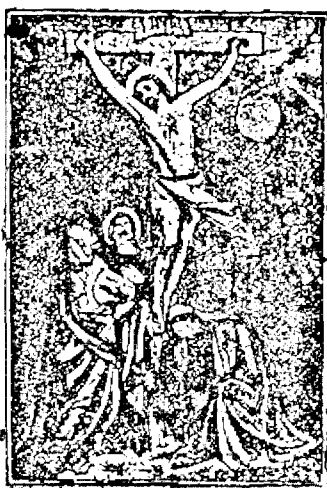

Execută și reparaază

Lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, totfelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

In 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și lustruitorilor diplomă. —

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

Primește spre executare, conform planului **aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti** apoi pregătirea tuturor lucrărilor de branșa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice **icoane bisericesti**. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincă merg pe — — — speșele mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințios.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public român din loc și jur, că am înființat în **Arad, Józseffőherczeg-ut No 9**, un

nou institut de văpsit, curățire chimică și spălarea albiturilor cu aburi

bine aranjat și corăspunzător cerințelor moderne de azi

Praxa câștigată pe acest teren în capitală și alte orașe mai mari ale țării, sunt în stare să îndeplinesc toate condițiile celor mai gingașe pretenziuni. Asigur onor. mușterii pelângă serviciul prompt și efeptuirea — cu prețurile cele mai ieftine.

Rog binevoitorul sprijin, al on. public

Cu stimă:

EUGEN JUNCAN.

Comandele din provincie se efeptuiesc prompt.

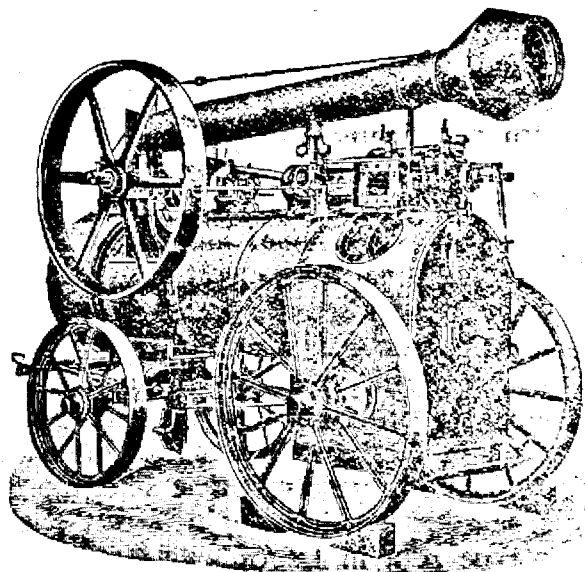
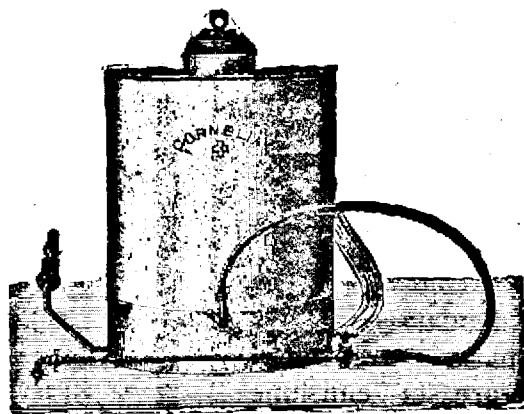
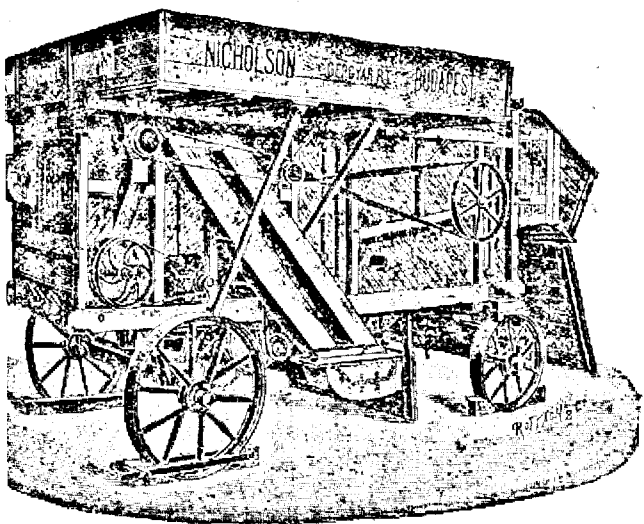
Frații Burza

Nr. telefonului 604.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Piața Boros Béni-tér 1. Casa proprie.

Comandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme și mașini agricole** cu prețurile cele mai moderate și cu platire în rate.

partituri pentru trierat și cu prospekte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea conștințiosului mergem la fața locului pe speșele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. — Catalog trimitem gratuit.

„POPORUL”
instituit de credit și economii societate pe acții în Lugoj.

PROSPECT DE EMISIUNE.

Adunarea generală a institutului de credit și economii »POPORUL« societate pe acții în Lugoj, ținută la 23 Februarie a. c. a decis urcarea capitalului social dela cor. 220.000, la cor. 600.000, prin emisiunea alor 3800 acții noi, și îndeplinirea acestei operațiuni a încredințat-o subscrisei direcțiuni.

Pe baza acestui mandat avem onoare a prezenta lista de semnare cu următoarele condițiuni:

1. Institutul de credit și economii »POPORUL« societate pe acții în Lugoj urcă capitalul social dela 220.000 coroane la 600.000 coroane și esmite spre acest scop 3800 acții noi în valoare nominală de 100 cor. bucata.

2. Semnarea acțiilor se efectuește pe listele de subscriere aflătoare în biroul institutului și la persoanele încredințate din partea direcțiunei și se încheie cu 30 August a. c. Solvirile până la acest termen se efectuesc la purtătorii listelor de semnare, iar după expirarea acestui termen numai la cassa institutului.

3. a) Fiecare acționar vechiu al institutului are drept să opteze și subscrie pe baza acțiilor sale, până în 30 Iulie a. c. câte o acție nouă după fiecare acție veche, pelângă prețul de 100 coroane și 2 cor. spese de emisiune adecă total 102 cor. de acție. b) Acționarilor vechi se mai rezervă dreptul a opta tot după 2 acții vechi câte o acție nouă cu prețul de 120 cor. plus 2 coroane spese de emisiune adecă total 122 coroane de acție. c) Restul acțiilor adecă 500 bucăți, precum și acțiunile neoptate de acționarii vechi se vor vinde și la neacționari cu prețul de 140 cor. plus 2 cor. spese de emisiune total 142 cor. de acție.

4. Transmiterea dreptului de opțiune se admite numai în favorul cutărui acționar vechiu și direcțiunea își rezervă dreptul a accepta sau a respinge fără motivare semnările de acții efectuate prin persoane cari nu sunt acționari.

5. La semnarea acțiilor este a se solvi de acție a) 10 cor. b) 30 coroane și c) 50 coroane, plus 2 coroane spese de emisiune, iar în decurs de 30 zile după expirarea termenului de semnare, adecă până la 1 Septembrie a. c. 20% (10 cor.) de acție iar restul în următoarele 7 rate egale:

Până la 1-a Noemvrie 1911 10% = 10 coroane de acție

>	>	>	Ianuarie	1912	>	>	>	>	>
>	>	>	Martie	>	>	>	>	>	>
>	>	>	Mai	>	>	>	>	>	>
>	>	>	Iulie	>	>	>	>	>	>
>	>	>	Septembrie	>	>	>	>	>	>
>	>	>	Noemvrie	>	>	>	>	>	>

6. Suma incursă peste valoarea nominală a acției după detragerea speselor avute cu emisiunea va intra în fondul de rezervă.

7. După ratele solvite se garantează acționarilor o fructificare de 5%, iar după ratele nesolvite la timp se compută 6% interese de întârziere și se aplică § 10 din statute. Spre cuitarea ratelor plătite se vor estrada acționarilor tittle provisorii, iar în contra acelor după achitarea deplină, se vor libera acțiunile originale. Acțiunile a căror preț deplin va fi achitat până la finea anului 1912, vor participa la dividenda anului 1913 și se vor împărți în drepturile statutare, ca și acțiunile vechi.

8. Pentru ratificarea definitivă a înmulțirii capitalului social și pentru modificarea corespunzătoare a statutelor, în 60 zile dela expirarea termenului de semnare a acțiilor, atât acționarii cei vechi, cât și cei noi vor fi convocați la adunarea generală extraordinară, care va putea hotări înmulțirea capitalului social și la sumă mai mare, sau mai mică decât 600.000 coroane, după cum capitalul asigurat prin semnările de acții acceptate de direcțiune, va fi mai mare, sau mai mic.

9. Acționarii vechi sunt rugați a trimite acțiunile lor (fără couponi) spre prevederea cu clausula optărei, deodată cu declarația până în 30 Iulie a. c. la biroul institutului.

10. Toate corespondențele referitoare la aceasta emisiune sunt a se adresa institutului de credit și economii »POPORUL« societate pe acții în Lugoj.

Lugoj, la 14 Aprilie 1911.

Direcțiunea.

= Atelierul de fotografariat a lui =

== Csizhegyi Sándor ==

Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
— (Lângă farmacia lui Hintz). —

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spalare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Invenție senzațională.

Szabadalom
m. 3956.

Törvényileg
védve 141.

Brevetat sub
No 3956.

ANTICOL

Scutit prin lege
sub No 141.

In atenția prășitorilor de vite!

ANTICOLUL e de un efect uimitor COLICE
In contra:

Experiența de doi ani la regimentul I. de husari arată că în contra colicei nu există un alt leac mai cu efect decât ANTICOLUL, deoarece în toate cazurile și un prășitor ajunge ca să producă efectul așteptat. La cai în cazurile cele mai grave e destul un prav, vindecare la 1^{1/2} ore. La vite cornute 1 eventual 2 pravuri, vindecarea la 1^{1/2} ore.

In propriul interes comandă o cutie, ca să o ai în caz de lipsă, costă 4 coroane (2 pravuri).

Se poate comanda la:

LABORATORUL ANTICOL

Mayer Ignác, med. veterinar șef reg. Brașov

Kaisert. und Königl.
Husaren-Regiment Kaiser No 1.

Certificat.

Subsemnatul am folosit preparatul dlui Mayer Ignác, medic veterinar de stat, la boala așa numită colică, atât a cailor mici cât și a celor mari ai regimentului, cu un rezultat uimitor, pentru care, precum și pentru forma ușor de usat îl recomand cu căldură orișicui.

Brașov, 21 Aprilie 1896.

(L. S.)

ss. Litke, colonel.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társai

sculptori și măiestrii pletrari.

Atelierul central al magazinului: Cluj—Kolozsvar, Dézsma-u. 2.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:

Déva și Nagyvárad.

